

Tęcza

Żytomierszczyzny

OBRAZ JANA MATEJKI „HOLD PRUSKI”
NAMALOWANY W LATACH 1879-1882

**500 LAT OD HOŁDU PRUSKIEGO
– TRIUMF RZECZYPOSPOLITEJ**

**500 РОКІВ ПРУССЬКОГО ПОКЛОНУ
– ТРИУМФ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ**

LEKCJA HISTORII I DUMY NARODOWEJ

W kwietniu Polacy obchodzili 500. rocznicę hołdu pruskiego, jednego z najważniejszych wydarzeń w historii Polski XVI wieku.

10 kwietnia 1525 roku Albrecht Hohenzollern, ostatni wielki mistrz zakonu krzyżackiego, złożył królowi Zygmunutowi Staremu hołd lenny – symbol podległości i uznania zwierzchności polskiego tronu.

4 kwietnia Sejm RP przyjął uchwałę w sprawie upamiętnienia hołdu pruskiego w jego 500. rocznicę. W dokumencie wskazano, że „wydarzenie to oznaczało kres istnienia państwa zakonnego i powstanie tak zwanych Prus Książęcych, czyli księstwa, które jako lenno było odtąd podległe Królestwu Polskiemu”.

W wielu miejscach w Polsce odbyły się okolicznościowe uroczystości. M.in. w Krakowie, gdzie pięć wieków wcześniej, 10 kwietnia 1525 roku, na rynku Albrecht Hohenzollern złożył przysięgę wierności królowi Zygmunutowi Staremu, klękając przed nim i ślubując lojalność jako świecki książę Prus.

Niemają z nich miało charakter edukacyjno-historyczny, jak wykłady, prelekcje, konferencje czy wystawy. W bazylice Mariackiej została odprawiona uroczysta msza święta. Wydarzenia te przypominały o roli Polski jako kraju, który potrafił łączyć siłę z rozsądkiem i dążeniem do pokoju, a swoją pozycję budował nie tylko na potęgze oręża, ale także na prawie i autorytecie.

CO SIĘ WYDARZYŁO W 1525 ROKU?

W tamtym czasie – od 1519 roku – zakon krzyżacki toczył wojnę z Polską. Kiedy stracił

wsparcie cesarza Karola V Habsburga i papieża Klemensa VII, musiał zgodzić się na zawieszenie broni, a w końcu zawrzeć traktat pokojowy. 8 kwietnia 1525 roku w Krakowie między Koroną Królestwa Polskiego a zakonem krzyżackim został podpisany traktat, który zakończył konflikt polsko-krzyżacki oraz przekształcił polityczny układ sił w regionie.

Ostatecznie w wyniku traktatu krakowskiego ostatni wielki mistrz zakonu Albrecht Hohenzollern został świeckim władcą utworzonego księstwa (Prus Książęcych) i przyjął wyznanie luterzańskie. Dwa dni później, 10 kwietnia, na krakowskim rynku złożył hołd wierności królowi Zygmunutowi I Staremu jako książę Prus.

Skutkiem tych wydarzeń była likwidacja państwa krzyżackiego i powstanie w jego miejsce świeckiego Księstwa Pruskiego, które jako lenno zostało podporządkowane Królestwu Polskiemu i zobowiązane do udzielania mu pomocy finansowej i zbrojnej. Hołd stanowił ogromny sukces dyplomatyczny Zygmunta I Starego: zakon został podporządkowany bez przelewu krwi, jego przywódca stał się lojalnym lennikiem Korony, a Polska zyskiwała spokój na granicy północnej.

HOŁD PRUSKI O CZYMI MATEJKI

Dla wielu pokoleń Polaków obraz Jana Matejki „Hołd pruski” był jednym z najważniejszych dzieł w polskim malarstwie historycznym. Namalowany w latach 1879-1882 przedstawia księcia Albrechta Hohenzollerna, który klęczy przed polskim królem, w otoczeniu dostojników dworu, senatorów, szlachty, duchownych i mieszczan. To moment historyczny o ogromnym znaczeniu, symbolizujący zwycięstwo Polski nad Krzyżakami. Matejko zatrzymał w swoim dziele chwilę tryumfu dawnej Rzeczypospolitej, przypominał dawną potęgę państwa polskiego. Dzięki temu obraz kształtował serca i umysły Polaków pod zaborami, wskrzeszał w nich wiarę w odrodzenie niepodległej ojczyzny i budował dumę z własnej historii.

DLACZEGO TO WAŻNE DLA POLAKÓW NA UKRAINIE?

Obchody 500. rocznicy hołdu pruskiego dla Polaków mieszkających na Ukrainie były okazją do przypomnienia sobie o potęgę dawnej Polski, mądrości dyplomacji Jagiellonów i znaczeniu kultury politycznej, której byli częścią.

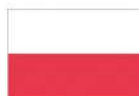
Polska historia to również nasza historia – Polaków mieszkających dziś w Żytomierzu, Berdyczowie, Lwowie, Kijowie czy Chmielnickim. Szkoły, parafie i organizacje trwają dzięki tej samej kulturze, która wyrosła z Rzeczypospolitej – wspólnego domu Polaków, Litwinów, Rusinów i Żydów.

Hołd Pruski pokazuje, że Polska była nie tylko silna, ale i szanowana. Że potrafiła prowadzić mądrą politykę bez przemocy, z zachowaniem godności i tożsamości. To wartości, które warto dziś przekazywać młodemu pokoleniu, zwłaszcza w czasie, gdy trwa wojna, a pytania o bezpieczeństwo, wolność i sojusze znów stają się aktualne.

WARTO WIEDZIEĆ

Hołd pruski był jednym z niewielu przypadków w dziejach Europy, gdy wielowiekowy konflikt został zakończony pokojowo – bez bitwy, bez rozlewu krwi, z szacunkiem dla drugiej strony. Dziś ta lekcja wydaje się znów bardzo aktualna.

WLS

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za Granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

Projekt „Polskie Media na Ukrainie 2023-2025” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Utwór jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowa. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie. Utwór powstał w ramach zlecenia przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, a od 1 lipca 2024 roku Ministerstwa Spraw Zagranicznych, zadań w zakresie wsparcia Polonii i Polaków za granicą w 2023 roku. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji i o posiadaczach praw.

AKTUALNOŚCI / АКТУАЛЬНО

Hold tysiącom niewinnych w Żytomierzu Шана тисячам невинних у Житомирі	4
Prezydent Polski przyznał wysokie odznaczenia ukraińskiemu generałowi	
Президент Польщі нагородив високими відзнаками українських генералів	4

WYDARZENIE / ПОДІЇ

Warszawskie obchody Święta Polonii Варшавські заходи з нагоди свята Полонії	5
35-lecie Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” – święto jedności Polaków	
35-річчя Товариства „Спільнота Польська” – свято єдності поляків	7
Radosne fetowanie ważnych świąt Веселе святкування важливих свят	8
Święto polskości w Olewsku Свято польськості в Олевську	9
Uhonorowani za serce i służbę drugiemu człowiekowi Нагороджені за сердечність та служіння ближньому	10

POLITYKA / ПОЛІТИКА

Karol Nawrocki nowym Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej Кароль Навроцький – новообраний президент Польщі ...	11
Jubileusz inicjatywy Trójmorza w Warszawie Ювілей «Ініціативи трьох морів» у Варшаві	12
Prezydent Andrzej Duda odznaczony Orderem Wolności w Kijowie Президент Анджей Дуда нагороджений орденом Свободи у Києві	13
Tysiąclecie Królestwa Polskiego: Polska świętuje 1000. rocznicę koronacji Bolesława Chrobrego Тисячоліття виникнення Польського Королівства: Польща святкує 1000-ліття коронації Болеслава Хороброго	14

RELIGIA / РЕЛІГІЯ

Prezydent Wołodymyr Zełenski spotkał się z przedstawicielami religii i wyznań	

Президент Володимир Зеленський зустрівся з представниками релігій та конфесій	15
Głos kościołów Ukrainy w ONZ Голос церков України в ООН	16
Habemus Papam! Leon XIV nowym Papieżem Habemus Papam! Леон XIV – новий Папа Римський	17

PAMIĘTAMY O NICH

Świat się zatrzymał i zapłakał: 20 lat temu zmarł Jan Paweł II Світ зупинився і заплакав: 20 років тому помер Іоанн Павло II	18
Żytomierz pamięta: 20. Rocznicą śmierci papieża Polaka Житомир пам'ятає: 20-та річниця смерті папи-поляка	19
Pamięć silniejsza niż najbardziej podstępne kłamstwo: 85. rocznica zbrodni katyńskiej Пам'ять сильніша за найпідступнішу брехню: 85-та річниця катинського злочину	20
Wojenny Żytomierz upamiętnił ofiary zbrodni katyńskiej i katastrofy smoleńskiej Воєнний Житомир вшанував жертв катинського злочину та Смоленської катастрофи	21

NAUKA I KULTURA

Uniwersytety Trzeciego Wieku świętują 50-lecie Університет Третього Віку святкує 50-річчя	22
Senioralia w Krakowie pełne energii, barw i wspólnoty Сеньоралія в Кракові сповнена енергії, кольорів і спільноти	23
Różnorodność jako siła Ukrainy: „Każdy ma swój głos, lecz serce mamy jedno” Різноманітність як сила України: «У кожного свій голос, та серце в нас одне»	24
Żegnaj, szkoło! Niech żyją wakacje! Прощай, школо! Хай живуть канікули!	26

HISTORIA / ІСТОРІЯ

Historia flagi narodowej nad Żytomierzem Історія національного прапора над Житомиром	27

Tęcza Żytomierszczyzny
kwartalnik mniejszości polskiej na Ukrainie

Założyciel i wydawca

Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie

Kolegium Redakcyjne

mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (redaktor naczelna)

mgr Tetiana Petrowska (redaktor)

ks. mgr lic. Jarosław Giżycki

prof. dr hab. Wołodymyr Jerszow

Oleksander Piwowarski

mgr Elwira Gilewicz

dr Olena Staniszevska

prof. Ludmiła Pawłowska

Olga Kolesowa, Ruslan Poliszczuk

mgr Denis Ogorodniyczuk (grafik)

Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU

Redakcja

ul. Teatralna, 17/20, gab. 109–111

10014, Żytomierz, Ukraina

tel. +38 (097) 199 83 08

e-mail: zpuzytomierz@gmail.com

www.zozpu.org

Druk

FOP Gembarski O.P. (PD „Żytomyr-Poligraf”)

e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/

Nakład 1000 szt.

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów

Веселка Житомирщини

щоквартальник польської національної меншини в Україні

Засновник і видавець

ГО „Житомирська обласна Спілка поляків України”

Редакційна колегія

маг. Вікторія Ляковська-Щур (головний редактор)

маг. Тетяна Петровська (редактор)

маг. Ярослав Гіжицький

проф. Володимир Єршов

Олександр Півоварський

маг. Ельвіра Гілевич

к.н. Олена Станішевська

проф. Людмила Павловська

Ольга Колесова, Руслан Поліщук

маг. Денис Огороднічук (верстка)

Фотографії з архіву ГО „Житомирська обласна СПУ”

Редакція

вул. Театральна, 17/20, каб. 109–111

10014, м. Житомир, Україна

тел. +38 (097) 199 83 08

e-mail: zpuzytomierz@gmail.com

www.zozpu.org

Друк

ФОП Гембарський О. П. (ДП „Житомир-Поліграф”)

e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/

Нakлад 1000 прим.

Редакція може не поділяти думки авторів матеріалів

Przedstawiciele władz, mniejszości narodowych i duchowieństwa uczcili pamięć ofiar represji politycznych z lat 1937–1938 / Представники влади, національних меншин та духовенства вшанували пам'ять жертв політичних репресій 1937–1938 рр.

HOŁD TYSIĄCOM NIEWINNYCH W ŻYTOMIERZU

W przypadającym w tym roku na 18 maja Dniu Pamięci Ofiar Represji Politycznych, w Żytomierzu – mieście głęboko naznaczonym stalinowskimi prześladowaniami – oddano cześć ofiarom wielkiego terroru.

Uroczystości odbyły się przy czarnym krzyżu ustawionym na zbiorowej mogile, w której spoczywa około 19 400 osób rozstrzelanych w Żytomierzu, w tym około 8 tys. Polaków. Grób ten, wciąż pozbawiony pomnika, stanowi w mieście jedno z najważniejszych miejsc pamięci o represjonowanych w czasach Związku Sowieckiego, jest świadectwem bólu tysięcy rodzin, które nigdy nie doczekały się sprawiedliwości.

Polacy z Żytomierszczyzny zapalili znicze, złożyli kwiaty i odmówili modlitwę.

W ten sposób uczcili pamięć tych, którzy zostali rozstrzelani w latach 1937–1938, oraz tych, których w latach 1933–1936 deportowano pod przymusem do Kazachstanu i na Syberię.

W wydarzeniu udział wzięli członkowie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie, przedstawiciele organizacji polskich i czeskich, a także Wiktoria Laskowska, prezes Kongresu Oświaty Polonijnej. W swoim poruszającym wystąpieniu wspomniała, że jej dziadek, Józef Laskowski, został rozstrzelany i spoczywa w zbiorowej mogile pod krzyżem.

Wśród uczestników uroczystości byli również przedstawiciele władz: sekretarz Miejskiej Rady Żytomierza Halina Szymańska i wiceprzewodniczący Żytomierskiej Obwodowej Administracji Państwowej Konstantyn Łopuszański, a także przewodnicząca organizacji mniejszości czeskiej Ludmiła Czyżewska.

Wiktoria Laskowska

PREZYDENT POLSKI PRZYZNAŁ WYSOKIE ODZNACZENIA UKRAIŃSKIM GENERAŁOM

Szef ukraińskiego wywiadu wojskowego gen. Kyryło Budanow i jego zastępca gen. Wadym Skibicki zostali wyróżnieni przez Andrzeja Dudę jednymi z najwyższych polskich odznaczeń nadawanych cudzoziemcom. To symboliczne podkreślenie bliskich relacji między Polską a Ukrainą, zwłaszcza w obliczu wojny z Rosją.

Kyryło Budanow otrzymał Krzyż Oficerski Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej „za wybitny wkład w rozwój współpracy międzynarodowej i współdziałania, które łączą Rzeczpospolitą Polską z innymi państwami i narodami” – podał Główny Zarząd Wywiadu Ukrainy (HUR) na swoim profilu na Telegramie. Z kolei Wadym Skibicki został uhonorowany Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej za zasługi na rzecz rozwoju stosunków polsko-ukraińskich.

W komunikacie HUR podkreślono, że odznaczenia zostały przyznane na „polecenie szefa państwa polskiego, który zwrócił uwagę na niezwykle znaczenie partnerstwa z Ukrainą w walce z rosyjskim agresorem oraz wysoko docenił wkład ukraińskiej armii i wywiadu wojskowego w zbiorowe bezpieczeństwo kontynentu”.

W imieniu prezydenta RP odznaczenia wręczył zastępca szefa Agencji Wywiadu RP płk Dominik Duda.

Order Zasługi Rzeczypospolitej, ustanowiony ustawą z 16 października 1992 roku, nadawany jest cudzoziemcom i obywatelom polskim stale zamieszkującym za granicą, którzy

swą działalnością wnieśli wybitny wkład we współpracę międzynarodową oraz współpracę łączącą Rzeczpospolitą Polską z innym państwami i narodami. Order dzieli się na pięć klas: I klasa – Krzyż Wielki Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, II klasa – Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, III klasa – Krzyż Komandorski Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, IV klasa – Krzyż Oficerski Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej i V klasa – Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej.

Order nadaje Prezydent RP z własnej inicjatywy lub na wniosek Prezesa Rady Ministrów. W przeszłości odznaczeni nim zostali m.in. prezydent Stanów Zjednoczonych Ronald Reagan (1991), sekretarz stanu USA Henry Kissinger (1997), sekretarz generalny ONZ António Guterres (1997) czy sekretarz generalny NATO Anders Fogh Rasmussen (2003).

Uhonorowanie ukraińskich oficerów wywiadu przez Prezydenta RP ma wymiar nie tylko symboliczny, ale również strategiczny. Jest wyrazem uznania dla odwagi i skuteczności ukraińskich służb specjalnych w walce z rosyjską inwazją, a także potwierdzeniem

Gen. Kyryło Budanow / Генерал Кирило Буданов

Gen. Wadym Skibicki / Генерал Вадим Скібіцький

głębokiej i realnej współpracy między Warszawą a Kijowem w zakresie bezpieczeństwa i obronności.

W czasie obecnej wojny Polska pozostaje jednym z najważniejszych partnerów Ukrainy w regionie, zarówno w wymiarze politycznym, wojskowym, jak i humanitarnym.

Prezydent RP wręczył flagę państwową organizacjom pozarządowym w uznaniu wybitnych zasług w działalności na rzecz wsparcia Polonii i Polaków poza granicami kraju / На знак визнання видатних заслуг у діяльності, спрямованій на підтримку Полонії та поляків за кордоном, Президент РП Анджей Дуда вручив громадським організаціям державний прапор Польщі

WARSZAWSKIE OBCHODY ŚWIĘTA POLONII

Stolica Polski 2 maja stała się miejscem uroczystości z okazji Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Dnia Polonii i Polaków za Granicą z udziałem prezydenta Andrzeja Dudy i jego małżonki Agaty Kornhauser-Dudy. Święto zgromadziło na dziedzińcu Belwederu przedstawicieli władz państwowych oraz liczne delegacje polonijne.

Uroczystości z okazji Dnia Flagi RP oraz Dnia Polonii i Polaków za Granicą na dziedzińcu Belwederu / Уроцистості з нагоди Дня Прапора Республіки Польща та Дня Полонії і поляків за кордоном на подвір'ї палацу Бельведер

Świętowanie Dnia Polonii i Polaków za Granicą rozpoczęło się o godzinie 13. Prezydent Andrzej Duda wraz z pierwszą damą spotkali się na dziedzińcu Belwederu z przedstawicielami środowisk polskich i polonijnych. Prezydent wręczył odznaczenia państwowe działaczom polonijnym, Akty Nadania Obywatelstwa Polskiego wybranym osobom oraz flagi państwowe organizacjom zasłużonym w działalności społecznej, kulturalnej i gospodarczej w kraju i za granicą.

WIĘŻ Z OJCZYZNĄ, PAMIĘĆ O BARWACH

W swoim przemówieniu Andrzej Duda podkreślił, że 2 maja obchodzimy dwa ważne święta: Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej i Dzień Polonii i Polaków za Granicą, które są mocno ze sobą powiązane. „Jakże zawsze była ważna – od samego początku – dla tworzenia, budowania naszej wspólnoty nasza flaga, nasze barwy narodowe, państwowe, które mają swoją długą historię” – stwierdził.

Podkreślił, że dzisiaj obchodzimy święto „naszych rodaków, którzy mieszkają we wszystkich zakątkach świata, ale czują się związani z ojczyzną swoich pradziadków. Dziękuję wszystkim Państwu za to, że jesteście, i za to, jacy jesteście”.

Prezydent nawiązał w czasie wystąpienia do uroczystości z okazji Milenium Koronacji Pierwszych Królów Polski, które odbywały się tydzień wcześniej w Gnieźnie. „Kilka dni temu obchodziliśmy 1000-lecie pierwszej koronacji. Momentu, w którym Bolesław Chrobry włożył na swoje skronie koronę poświęconą przez Ojca Świętego Jana XIX. Dała ona początek umocnieniu polskiej państwowości, rozpoczętej

dziełem jego ojca Mieszka I, który wprowadził Polskę, poprzez chrzest do świata narodów i państw chrześcijańskich” – zaznaczył.

Wskazał, że wówczas „sztandar i barwy Królestwa Polskiego stały się fundamentem naszych dzisiejszych barw narodowych”.

Andrzej Duda, zwracając się do zgromadzonych na uroczystości, wyraził wdzięczność za kultywowanie polskiego dziedzictwa narodowego. Ze wzruszeniem wspominał spotkania z Polakami w różnych zakątkach świata w czasie swoich wizyt zagranicznych.

„Przede wszystkim dziękuję za to, że pamiętacie o ojczyźnie, o biało-czerwonych barwach. Dziękuję, że uczycie dzieci języka polskiego, polskiej historii, kultury i modlitwy” – mówił.

BUDOWANIE NARODOWEJ WSPÓLNOTY

Agata Kornhauser-Duda przypominała o akcji „Pomoc Polakom na Wschodzie” realizowanej od 2016 roku przez Kancelarię Prezydenta RP i prywatnych darczyńców, jako pomost między rodakami mieszkającymi w kraju a Polakami zamieszkującymi dawne Kresy Wschodnie.

„Dzisiejszy dzień jest szczególnym świętem dla naszej biało-czerwonej wspólnoty, ale to także moment, kiedy chcemy podziękować Państwu za te niezliczone spotkania, jakie mogliśmy odbyć zarówno w krajach Państwa zamieszkania, ale również goszcząc Państwa w Polsce. Przyłączam się do podziękowań złożonych przez mojego męża. Pewnym wyrazem wdzięczności i uznania są wręczone dzisiaj odznaczenia oraz polskie flagi, ale również realizowana przez Kancelarię Prezydenta akcja »Pomoc Polakom na Wschodzie«” – zaznaczyła.

Pierwsza dama podkreśliła, że akcja poza wymiarem materialnym „ma istotne znaczenie dla budowania naszej narodowej wspólnoty, ponieważ integruje Polaków mieszkających tutaj, w kraju, jak i tych naszych rodaków, którzy rozsiani są po całym świecie. Ona wzmacnia poczucie jedności i przynależności” – stwierdziła.

W latach 2016-2025 przedstawiciele Kancelarii Prezydenta RP odwiedzili kilkadziesiąt

**Uczestnicy i goście uroczystości Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Dnia Polonii i Polaków za Granicą /
Учасники та гості урочистостей з нагоди Дня Державного Прапора Республіки Польща та Дня Полонії і поляків за кордоном**

**Delegacja z Ukrainy na uroczystości /
Делегація з України на церемонії**

**Delegacja Kongresu Oświaty Polonijnej na uroczystości /
Делегація Конгресу Освіти Полонійної з України на церемонії**

miejsowości, m.in. w Mołdawii, Rumunii, Kazachstanie, Rosji, Gruzji, Armenii, Estonii i Łotwie oraz na Ukrainie, Litwie i Białorusi. We współpracy przy tym projekcie włączyło się wielu sponsorów, prywatnych darczyńców, a także Ministerstwo Spraw Zagranicznych i spółki skarbu państwa.

FLAGI I ODZNACZENIA

Podczas uroczystości prezydent RP wręczył odznaczenia państwowe działaczom polonijnym. Za wybitne zasługi w działalności na rzecz środowisk polonijnych na świecie, za popularyzowanie polskiej kultury, nauki i historii odznaczeni zostali: Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej – ksiądz biskup Jan Sobiło, Krzyżem Oficerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej – Andrzej Ruta, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski – siostra Edyta (Stanisława Rychel), Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej – Bożena Nasser, Ewa Nowak, Zbigniew Rogalski i Danuta Tardif.

Za zasługi w działalności na rzecz środowisk polonijnych na świecie, za popularyzowanie polskiej kultury, nauki i historii Złotym Krzyżem Zasługi uhonorowani zostali: Ojciec Bartłomiej (Piotr Marciniak), Andrzej Borowiec, Judyta Braun, Joanna Lange, Ksiądz Tomasz Nadbereżny i Irena Zagaja.

Flagi państwowe z rąk prezydenta Dudy w uznaniu wybitnych zasług w działalności społecznej, kulturalnej i gospodarczej w kraju i za granicą otrzymały organizacje i instytucje: Instytut Dialogu Międzykulturowego im. Jana Pawła II w Krakowie, Parafia św. Jadwigi Śląskiej w Elizabeth, NJ (USA), Polskie Centrum Kształcenia im. Jana Pawła II w Brukseli (Belgia), Polskie Centrum Pomocy Rodzinie w Edynburgu (Wlk. Brytania), Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena, Światowa Federacja Sportu Polonijnego, Towarzystwo Chrystusowe dla Polonii Zagranicznej, Zespół Pomocy Kościołowi na Wschodzie, Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Chrystusa Króla dla Polonii Zagranicznej oraz Zespół Pieśni i Tańca Mazury.

Odebranie polskiej flagi z rąk Prezydenta RP było dla Terezy Arszagi (członka Zarządu Kongresu Oświaty Polonijnej) nie tylko wyróżnieniem dla Polskiego Centrum Kształcenia im. Jana Pawła II w Brukseli, ale także symbolem głębokiej więzi z ojczyzną. Jak podkreśliła, biało-czerwona uosabia całą polonijną społeczność w Belgii oraz Polaków na całym świecie, którzy pielęgnują polską kulturę, język i tradycję.

Flagi RP prezydent wręczył także firmom szczególnie zaangażowanym w akcję „Pomoc Polakom na Wschodzie”. Otrzymały je: DRAGON Poland Sp. z o.o., Fabryka Mebli Bodzio, John Cotton Europe Sp. z o.o., KB Folie Sp. z o.o., Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa – SKOK, Kram Sp. z o.o., PAMAPOL S.A., Plastics Moldova i Solbet Sp. z o.o.

Przed południem para prezydencka wzięła udział w uroczystości podniesienia Flagi Państwowej na Wieży Zegarowej Zamku Królewskiego w Warszawie. Następnie prezydent Duda z małżonką rozdawali flagi osobom zgromadzonym na placu Zamkowym.

Obchody 2 maja to więcej niż symboliczna ceremonia – to potwierdzenie żywej więzi między Polską a jej diasporą. Wspólna obecność organizacji z Ukrainy, Europy, Ameryki i innych kontynentów pokazała, że mimo geograficznego oddalenia Polonia tworzy jedną, silną wspólnotę.

Wiktoria Laskowska (za prezydent.pl)

**Odnaczeni za wybitne zasługi w działalności na rzecz Polonii i Polaków za granicą /
Нагороджені за видатні заслуги в діяльності для польської діаспори та поляків за кордоном**

35-LECIE STOWARZYSZENIA „WSPÓLNOTA POLSKA” – ŚWIĘTO WSPÓLNOTY I JEDNOŚCI POLAKÓW

2 maja w Dniu Polonii i Polaków za Granicą odbyły się uroczystości z okazji 35-lecia działalności Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli środowisk polonijnych z całego świata, ludzi oddanych sprawie zachowania polskości poza granicami Ojczyzny oraz reprezentantów instytucji państwowych i organizacji wspierających Polskę.

Jubileuszowe spotkanie było okazją do uhonorowania tych, którzy przez lata aktywnie działali na rzecz podtrzymywania języka, tradycji i tożsamości narodowej w polskich środowiskach emigracyjnych. Z okazji 35-lecia Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” prezydent RP Andrzej Duda nadał odznaczenia państwowe zasłużonym działaczom organizacji.

Odnaczeni zostali: za wybitne zasługi w działalności na rzecz Polonii i Polaków za granicą Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski prezes SWP Dariusz Piotr Bonisławski. Za zasługi w działalności na rzecz Polonii i Polaków za granicą Złotym Krzyżem Zasługi: wiceprezes SWP Tomasz Głowiński i przewodniczący Zarządu Krajowego, Tomasz Różniak, Srebrnym Krzyżem Zasługi doradca Ministra Obrony Narodowej płk Barbara Betiuk i dyrektor Domu Polonii w Pułtuskach Michał Kisiel.

Odnaczenia państwowe w imieniu prezydenta wręczył sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Dera.

W swoim przemówieniu prezes SWP podkreślił, że przez 35 lat Stowarzyszenie przeszło ogromną drogę – od wsparcia pierwszych szkół i organizacji polonijnych po szeroko zakrojoną działalność międzynarodową, obejmującą setki projektów edukacyjnych, kulturalnych i społecznych. „Wspólnota Polska” stała się dla wielu rodaków za granicą nie tylko instytucją pomocową, ale przede

wszystkim – symbolem łączności z krajem i narodową wspólnotą.

Na ręce prezesa został wręczony list gratulacyjny od marszałek Senatu RP Małgorzaty Kidawy-Błońskiej będący wyrazem uznania dla 35 lat nieprzerwanej pracy na rzecz wzmacniania tożsamości narodowej Polaków za granicą, wspierania edukacji, kultury i budowania wspólnoty narodowej ponad granicami.

Wydarzeniu towarzyszył koncert pt. „Szalone skrzypce i muzyka świata” w wykonaniu zespołu Kadarqua Quartet z udziałem aktorki Anny Seniuk, a także wystawa prezentująca dorobek i formy działania „Wspólnoty Polskiej”. Zwieńczeniem uroczystości była

oficjalna kolacja, podczas której wręczono pamiątkowe dyplomy i publikacje.

Uroczystości stały się też przestrzenią do refleksji nad przyszłością Polonii, potrzebą jeszcze silniejszej współpracy i nowymi wyzwaniem w dobie globalizacji, migracji i zagrożeń dla dziedzictwa kulturowego.

Obchody 35-lecia były nie tylko ważnym momentem w historii samej organizacji, ale także – symbolicznym potwierdzeniem, że mimo odległości geograficznych Polacy na całym świecie tworzą jedną, silną wspólnotę, której spoiwem są język, historia i serce bijące dla Ojczyzny.

GRATULACJE Z OKAZJI 35-LECIA STOWARZYSZENIA „WSPÓLNOTA POLSKA”

Z okazji jubileuszu 35-lecia istnienia Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” składamy najserdeczniejsze gratulacje oraz wyrazy uznania za wieloletnią, niezmiennie ważną działalność na rzecz Polonii i Polaków mieszkających poza granicami kraju.

Dziękujemy za nieustanne wspieranie polskiego szkolnictwa za granicą, budowanie więzi między Ojczyzną a Rodakami rozsianymi po całym świecie oraz za wspólne działania na rzecz zachowania tożsamości narodowej, języka i kultury polskiej.

Kongres Oświaty Polonijnej z dumą współpracuje z Państwem Stowarzyszeniem, doceniając profesjonalizm, zaangażowanie i serce wkładane w każdą inicjatywę. Wspólna praca na rzecz polskiej edukacji poza granicami Polski przynosi realne efekty i daje nadzieję na dalszy rozwój oświaty polonijnej.

Z okazji tego wspaniałego jubileuszu życzymy całemu Zespołowi „Wspólnoty Polskiej” niegasnącej pasji, wielu dalszych sukcesów, życzliwości na co dzień oraz nieustającej siły do realizacji nowych projektów służących Polonii na całym świecie.

Z wyrazami szacunku i wdzięczności,
w imieniu środowiska oświaty polonijnej

**Prezes Kongresu Oświaty Polonijnej
Wiktoria Laskowska**

**Jubileusz SWP zgromadził przedstawicieli środowisk polonijnych z całego świata /
Ювілей зібрав представників польських громад з усього світу**

Flash mob w wykonaniu uczniów Polskiej Sobotnio-Niedzielnej Szkoły im. I. J. Paderewskiego z okazji Dnia Flagi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Dnia Polonii i Polaków za Granicą w Żytomierzu / Флешмоб у виконанні учнів Польської суботньо-недільної школи ім. І. Я. Падеревського з нагоди Дня Державного Прапора Республіки Польща та Дня Полонії і поляків за кордоном у Житомирі

RADOSNE FETOWANIE WAŻNYCH ŚWIĄT

Mimo wojny i trudów dnia codziennego społeczność polska w Żytomierzu wesoło obchodziła Dzień Polonii i Polaków za Granicą, Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej i 234. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 maja.

Na ulicach miasta odbył się kolorowy flash mob, w którym z dumą uczestniczyli członkowie Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie, uczniowie, rodzice i nauczyciele z Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. Ignacego Jana Paderewskiego. W rękach nieśli wielką biało-czerwoną flagę – symbol jedności narodowej, nadziei i niegaśnącej więzi z ojczyzną przodków.

Uczestnicy świętowania przybyli mimo wojny i alarmów przeciwlotniczych, by zmanifestować swoją tożsamość narodową, przywiązanie do polskich wartości i siłę wspólnoty. Młodzież recytowała patriotyczne wiersze, śpiewała „Rotę” i inne pieśni, a wśród obecnych panowała atmosfera święta: radosna, wzruszająca i głęboko symboliczna. Odbyły się konkursy plastyczne, wystawy rysunków oraz pokazy tańców – wszystko w biało-czerwonych barwach. Nie zabrakło również poczęstunku.

„Jesteśmy dumni z tego, że możemy świętować polskie święta nawet tutaj, w Ukrainie. Polska flaga to dla nas nie tylko symbol, ale część naszej tożsamości” – powiedziała Aleksandra, uczennica dziewiątej klasy.

„Przyszliśmy, bo chcemy, żeby nasze dzieci wiedziały, kim są. To ważne, by nie zapominać

języka, historii i wartości, które niesie polska kultura” – dodała pani Tetiana, mama dwóch uczniów szkoły im. Paderewskiego.

Prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur podkreśliła: „Dziękuję wszystkim, którzy mimo trudnych warunków przyszli świętować. To świadczy o sile naszej wspólnoty. Jesteśmy częścią wielkiej rodziny polonijnej na świecie. Pamiętamy o historii, ale patrzymy w przyszłość – z nadzieją, że pokój i wolność nadejdą”.

Obchody miały szczególne znaczenie w czasie wojny – były świadectwem trwania, nadziei i siły ducha. Pokazały, że mimo przeciwności Polacy na Ukrainie nie przestają pielęgnować języka, tradycji i historii, przekazując je młodemu pokoleniu. To był dzień świąteczny nie tylko w kalendarzu, ale przede wszystkim w polskich sercach.

Uroczystości zorganizował Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w konkursie „Polonia i Polacy za Granicą 2024 – Media i Struktury”.

Biuro ŻOZPU

Polonez w wykonaniu zespołu Dzwoneczki / Полонез у виконанні ансамблю "Дзвонечки"

Laureaci konkursów plastycznych / Переможці художнього конкурсу

ŚWIĘTO POLSKOŚCI W OLEWSKU

W dniu 234. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 maja Olewski Oddział Związku Polaków na Ukrainie zorganizował okolicznościowe obchody. Organizacja od wielu lat pielęgnuje pamięć o ważnych datach w historii Polski, podtrzymując polską tożsamość i kulturę wśród kolejnych pokoleń rodaków na Ukrainie.

Uroczystości odbyły się 3 maja w Sobotnio-Niedzielnej Szkole Języka Polskiego. Uczniowie zmierzali się z dyktandem na temat „Święta państwowe”. Była to dla nich okazja nie tylko do sprawdzenia swoich umiejętności językowych, ale również kolejna lekcja historii i patriotyzmu.

Szczególnym przeżyciem dla uczniów było spotkanie z dziennikarką TVP Polonia Grażyną Orłowską-Sondej, znaną z wieloletniego zaangażowania na rzecz Polaków na wschodzie i dokumentowania życia Polonii na całym świecie.

Centralnym punktem obchodów był uroczysty koncert w miejscowej szkole muzycznej, który zgromadził szeroką publiczność: uczniów, rodziców, członków oddziału ZPU oraz mieszkańców Olewska. Wśród gości obecni byli także przedstawiciele władz lokalnych: mer miasta Serhij Łysycki oraz jego zastępca Jurij Daniuk.

W swoim wystąpieniu mer podziękował społeczności polskiej za aktywną obecność w życiu miasta, zaangażowanie w działalność kulturalną i społeczną oraz przekazał oficjalne podziękowanie dla przewodniczącej Olewskiego Oddziału ZPU Diny Chalimonczuk. Gest ten był wyrazem uznania za jej wieloletnią pracę na rzecz krzewienia polskości, rozwijania życia kulturalnego regionu i budowania przyjaznych stosunków między narodami.

„Święto Konstytucji 3 maja to nie tylko ważny dzień dla narodu polskiego, ale również symbol wartości demokratycznych, które łączą nasze narody w dążeniu do wolności i sprawiedliwości” — podkreślił mer Olewska.

Na koncercie wystąpił dziecięcy zespół wokalny Jaskółeczka, uczniowie i nauczyciele szkoły muzycznej oraz prezes oddziału Dina Chalimonczuk, której osobiste zaangażowanie i pasja są nieocenione w codziennej pracy na rzecz miejscowych Polaków. Widzowie z entuzjazmem włączyli się do wspólnego śpiewania polskich pieśni patriotycznych i ludowych. W sali panowała rodzinna i serdeczna atmosfera.

Jak podkreślają uczestniczkę wydarzenia Bronisława Pawłowska, Olena Nesteruk oraz Ludmyła Iszczenko: „Z wielką radością spędziłyśmy ten czas, śpiewając razem z artystami tak dobrze znane i bliskie sercu polskie pieśni! Takie wydarzenia podnoszą ducha narodowego i świadomość, sprawiają, że chce się żyć, a na duszy robi się radośnie!”.

Zwieńczeniem uroczystości było wręczenie dyplomów i nagród uczestnikom konkursu na najpiękniejszą wielkanocną kartkę i pisanek, który odbył się z inicjatywy oddziału ZPU w okresie świąt wielkanocnych.

Obchody w Olewsku stanowią piękny przykład troski o zachowanie i pielęgnowanie polskiej tożsamości narodowej na Ukrainie. Dzięki oddaniu takich osób jak Dina Chalimonczuk oraz przychylności władz lokalnych polska kultura, język i tradycja są wciąż obecne w sercach i codziennym życiu kolejnych pokoleń naszych rodaków.

Wiktorja Laskowska

Koncert z okazji Święta Narodowego Trzeciego Maja w Olewsku / Концерт з нагоди Дня Конституції 3 травня в Олевську

Uczniowie sprawdzili swoje siły podczas dyktanda / Учні випробували свої сили під час диктанту

Zwycięzcy konkursów otrzymali dyplomy i nagrody / Переможці конкурсів отримали дипломи та призу

**Uroczystość z okazji Dnia Pomocy Humanitarnej w Pałacu Prezydenckim /
Церемонія з нагоди Дня гуманітарної допомоги у Президентському палаці**

UHONOROWANI ZA SERCE I SŁUŻBĘ DRUGIEMU CZŁOWIEKOWI

Z okazji Dnia Pomocy Humanitarnej 21 maja w Pałacu Prezydenckim odbyła się uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych oraz przekazanie godeł i flag państwowych organizacjom humanitarnym szczególnie zasłużonym w działalności dobroczynnej w kraju i poza jego granicami.

Uroczystość była okazją do podziękowań i docenienia tych, którzy niosą pomoc tam, gdzie jest potrzebna. Na podstawie art. 138 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o orderach i odznaczeniach prezydent RP Andrzej Duda odznaczył przedstawicieli organizacji i osoby działające na rzecz poszkodowanych przez wojny, katastrofy, kryzysy humanitarne i klęski żywiołowe.

W gronie wyróżnionych znalazła się redaktor Grażyna Orłowska-Sondej, prezes Fundacji Studio Wschód, która otrzymała Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. Odznaczenie to jest wyrazem uznania dla jej 35-letniej działalności misyjnej i charytatywnej prowadzonej wśród rodaków na Wschodzie, m.in. na Ukrainie, w Mołdawii, na Litwie i w Kazachstanie. Dzięki jej determinacji i pracy Fundacja Studio Wschód od lat wspiera Rodaków, łącząc działalność pomocową z troską o zachowanie tożsamości narodowej i duchowej Polaków poza granicami kraju.

Podczas ceremonii prezydent podkreślił ogrom pracy włożonej w działania humanitarne przez odznaczone podmioty. „Spektrum tej działalności, która jest prowadzona przez obecne tutaj osoby i organizacje, jest gigantyczne. To jest – praktycznie rzecz biorąc – działalność humanitarna, pomocowa, działalność dla drugiego człowieka realizowana na całym świecie” – zaznaczył Andrzej Duda.

Jak zauważył: „Poprzez osobistą służbę bardzo często w skrajnych sytuacjach, związaną także z ryzykiem narażenia życia – życia, które nie raz wolontariuszom, tym, którzy realizują zadania, niestety, bywa, że zdarza się utracić w czasie realizacji misji czy w wyniku chorób, które te misje przynoszą”.

Wśród odznaczonych znalazły się osoby wspierające Fundację Studio Wschód. Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski otrzymał ks. Leszek Kryża, dyrektor Biura Zespołu Pomocy Kościołowi na Wschodzie; Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski – Krzysztof Świderk, konsul

generalny RP w Irkucku (Rosja), a Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski – ks. Cezary Chwilczyński, kapelan akcji Fundacji i proboszcz parafii św. Józefa Oblubieńca NMP w Żórawinie (Polska).

Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski wyróżniony został także Mikołaj Jan Falkowski, prezes Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie.

Złoty Krzyż Zasługi odebrali m.in.: Damian Ciarciński, konsul generalny RP w Winnicy (2018-2024), Barbara Suska, księgowa Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie, o. Józef Kucharczyk, karmelita bosy pracujący na Ukrainie, społecznik i inicjator licznych działań charytatywnych na rzecz uchodźców, rodzin w kryzysie i żołnierzy, a także odbudowy zabytkowego klasztoru karmelitów bosych w Berdyczowie. To wyjątkowe wyróżnienie, przyznane przez prezydenta RP, jest nie tylko symbolicznym docenieniem wysiłków ojca Józefa, lecz także wyrazem wdzięczności za nieoceniony wkład w odbudowę struktur życia duchowego i społecznego na Ukrainie.

Uhonorowani zostali również przedstawiciele wielu innych organizacji humanitarnych, m.in. Caritas Polska, Orlej Straży, Polskiego Czerwonego Krzyża czy Salezjańskiego Wolontariatu Misyjnego. Otrzymali oni flagi państwowe jako znak uznania za niesioną przez nich pomoc. „Niech będą symbolem opieki Rzeczypospolitej nad Wami” – powiedział Andrzej Duda.

Uroczystość w Pałacu Prezydenckim pokazała, jak wielką siłą i wartością jest bezinteresowna służba drugiemu człowiekowi niezależnie od miejsca i okoliczności. Odznaczeni są żywym świadectwem, że dobro ma nie tylko ludzką twarz, ale i wielką moc zmieniania świata.

„Dziękuję z całego serca, że tak reprezentujecie Państwo Rzeczpospolitą Polską na co dzień, że niesiecie tę pomoc, że nie ustajecie w tym dziele. Proszę, żebyście to kontynuowali” – powiedział prezydent do zgromadzonych na uroczystości.

**Złotym Krzyżem Zasługi został odznaczony o. Józef Kucharczyk, karmelita bosy z Berdyczowa /
Золотим Хрестом Заслуги нагороджено отця Юзефа Кухарчика, босого кармеліта з Бердичева**

**Prezydent Andrzej Duda odznaczył redaktor Grażynę Orłowską-Sondej i konsula Krzysztofa Świderka /
Президент Анжей Дуда нагородив редактора Гражину Орловську-Сондей та консула Кшиштофа Свідерка**

GRATULACJE DLA UHONOROWANYCH!

Z okazji przyznania szacownych odznaczeń państwowych z okazji Dnia Pomocy Humanitarnej składamy serdeczne gratulacje wszystkim Nagrodzonym. Wasze zaangażowanie, oddanie drugiemu człowiekowi oraz codzienna, często cicha i pełna poświęcenia służba są przykładem najwyższych wartości: solidarności, miłosierdzia i odpowiedzialności za wspólne dobro.

Odznaczenia, które otrzymaliście z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, są nie tylko uhonorowaniem indywidualnych zasług, lecz także wyrazem wdzięczności całego społeczeństwa za Waszą wytrwałość, serce i niezłomność w niesieniu pomocy tam, gdzie jest ona najbardziej potrzebna. Szczególne gratulacje kierujemy do redaktor Grażyny Orłowskiej-Sondej, prezes Fundacji Studio Wschód, za wieloletnią, pełną pasji i wiary służbę Rodakom na Wschodzie.

Dziękujemy również ks. Leszkowi Kryżu, konsulowi Krzysztofowi Świderkowi i konsulowi Damianowi Ciarcińskiemu, prezesowi Mikołajowi Janowi Falkowskiemu, ks. Cezaremu Chwilczyńskiemu oraz o. Józefowi Kucharczykowi za to, że każdego dnia potraficie być światłem nadziei dla potrzebujących.

Niech to wyróżnienie będzie dla Was źródłem satysfakcji i siły do dalszego działania, a dla nas wszystkich – inspiracją do niesienia dobra i budowania mostów solidarności.

Z wyrazami szacunku i wdzięczności

**Wiktorja Laskowska
Prezes Kongresu Oświaty Polonijnej**

KAROL NAWROCKI

nowym
Prezydentem
Rzeczypospolitej
Polskiej

*Prezydent elekt Karol Nawrocki z małżonką, przyszłą pierwszą damą Martą Nawrocką /
Обраний президент Республіки Польща Кароль Навроцький з дружиною, першою леді Мартою Навроцькою*

Polska wybrała następcę Andrzeja Dudy. W drugiej turze wyborów prezydenckich, która odbyła się 1 czerwca, zwyciężył Karol Nawrocki, uzyskując 50,89 proc. głosów. Jego kontrkandydat Rafał Trzaskowski zdobył 49,11 proc. poparcia. Frekwencja wyniosła 71,7 proc.

Niewielka różnica między kandydatami świadczy o głębokiej polaryzacji polskiego społeczeństwa. Wysoka frekwencja potwierdziła ogromną mobilizację wyborców i wysoką stawkę polityczną tego głosowania.

NIWIELKA RÓŻNICA, WIELKIE ZNACZENIE

Wynik drugiej tury pokazał, jak mocno podzieleni są Polacy, ale także, jak bardzo zależy im na przyszłości swojego kraju. Rafała Trzaskowskiego wyborcy postrzegają jako polityka o poglądach lewicowo-liberalnych, Karola Nawrockiego – jako wyraziciela poglądów konserwatywnych. Różnica niespełna dwóch punktów procentowych potwierdza, że obie wizje Polski – konserwatywna i liberalna – mają silne poparcie społeczne. O wyniku przesądziła skuteczna mobilizacja elektoratów, w tym również głosy oddane przez Polonię.

GŁOS POLONII TEŻ MA ZNACZENIE

Ważną rolę w procesie wyborczym odgrywa Polonia. Polacy mieszkający za granicą oddają swoje głosy w konsulatach i punktach wyborczych. Są one wliczane do ogólnopolskiego wyniku i – zwłaszcza przy tak wyrównanym wyścigu o fotel prezydencki – mogą realnie przesądzić o końcowym rezultacie wyborów.

Wśród Polaków głosujących za granicą zwyciężył Rafał Trzaskowski z wynikiem 63,49 proc. Karola Nawrockiego poparło 36,51 proc. osób. Frekwencja w drugiej turze wyniosła 84,26 proc.

Udział Polonii w wyborach potwierdza silne związki z ojczyzną oraz troskę o przyszłość Polski, niezależnie od miejsca zamieszkania.

KIM JEST KAROL NAWROCKI?

Karol Nawrocki to historyk, doktor nauk humanistycznych, prezes Instytutu Pamięci Narodowej, znany z działalności na rzecz upamiętniania historii Polski, zwłaszcza losów Polaków w XX wieku. Jest poszukiwany listem gończym przez rosyjskie MSW za demontaż sowieckich symboli na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Jego kampania opierała się na wartościach patriotycznych, bezpieczeństwie państwa, kontynuacji polityki historycznej oraz wzmacnianiu tożsamości narodowej. Deklarował także dążenie do zgody społecznej oraz obrony polskiej suwerenności na arenie międzynarodowej.

WYZWANIA DLA NOWEGO PREZYDENTA

Karol Nawrocki będzie się musiał zmierzyć z poważnymi wyzwaniami: napięciami społecznymi, koniecznością dialogu z opozycją i samorządami, kontynuacją reform w wymiarze sprawiedliwości, kwestiami obronności i polityki zagranicznej, a także sytuacją gospodarczą. Szczególnego znaczenia nabierają sprawy związane z bezpieczeństwem państwa i regionu w kontekście wojny na Ukrainie oraz relacji Polski z Unią Europejską.

POLSKA DEMOKRACJA W DZIAŁANIU

Wyборы prezydenckie 2025 przejdą do historii jako najbardziej zacięte w III RP. W ich

trakcie zostały pobite dwa rekordy: wynik Karola Nawrockiego jest drugim najlepszym wynikiem uzyskanym przez kandydata w wyborach prezydenckich w Polsce po 1989 roku, a do urn wyborczych poszło więcej uprawnionych do głosowania niż kiedykolwiek w dziejach prezydenckiej elekcji w wolnej Polsce.

Wysoka frekwencja, zaangażowanie społeczne oraz spokojny przebieg głosowania potwierdzają dojrzałość demokratyczną społeczeństwa.

Nowy prezydent obejmie urząd po zaprzysiężeniu przed Zgromadzeniem Narodowym, czyli połączonymi izbami Sejmu i Senatu, które zgodnie z kodeksem wyborczym powinno się odbyć w ostatnim dniu urzędowania ustępującego prezydenta, tj. 6 sierpnia. Wcześniej Sąd Najwyższy powinien wydać uchwałę o ważności bądź nieważności wyboru prezydenta w terminie 30 dni od momentu podania do wiadomości wyników wyborów prezydenckich przez Państwową Komisję Wyborczą, które nastąpiło 2 czerwca.

KADENCJA NADZIEI

Karol Nawrocki będzie pełnił urząd prezydenta przez pięć lat, od 2025 roku do 2030. To czas, który może przynieść zarówno kontynuację dotychczasowych działań państwa, jak i szansę na budowanie narodowej wspólnoty ponad politycznymi podziałami. W oczekiwaniu na zaprzysiężenie oczy całego kraju zwrócone są w stronę Pałacu Prezydenckiego – symbolu jedności i odpowiedzialności.

Redakcja

JUBILEUSZ INICJATYWY TRÓJMORZA W WARSZAWIE

Na Zamku Królewskim w dniach 28-29 kwietnia odbył się 10. Szczyt Inicjatywy Trójmorza z udziałem przedstawicieli 23 państw, w tym 12 prezydentów. Rozmawiano m.in. o rozwoju infrastruktury energetycznej i transportowej oraz bezpieczeństwie państw regionu w związku z agresją Rosji na Ukrainie.

Tegoroczny szczyt został poświęcony podsumowaniu dekady integracji i współpracy regionalnej państw wchodzących w skład Inicjatywy Trójmorza (3SI) oraz wyznaczeniu kierunków jej dalszego rozwoju. Motywem przewodnim było szeroko pojęte bezpieczeństwo. W roli gospodarza wydarzenia wystąpił prezydent Polski Andrzej Duda.

JEDNOŚĆ WOBEC ZAGROŻEŃ

Prezydent Andrzej Duda, otwierając obrady, przypomniał o zmieniającej się rzeczywistości geopolitycznej. „Do historii przechodzi świat, jaki znamy” – stwierdził, a „Inicjatywa Trójmorza stanowi odpowiedź na wyzwania czasu pełnego napięć i niepokojów, gdy w naszym sąsiedztwie trwa pełnoskalowa wojna”. Zauważył przy tym, że granicę z Ukrainą, która od trzech lat zмага się z rosyjską agresją, dzieli aż pięć państw Trójmorza.

W związku tym działania 3SI coraz mocniej koncentrują się na kwestiach bezpieczeństwa, w tym projektach dotyczących np. zapewnienia mobilności wojskowej, skupiających się na ochronie infrastruktury krytycznej czy poprawie cyberbezpieczeństwa. „Współpraca regionalna taka jak Trójmorze ma kluczowe znaczenie dla umacniania pozycji naszych narodów w Europie i na świecie” – dodał prezydent.

ROZWÓJ, BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE

Od początku celem Inicjatywy była pogłębiona integracja gospodarcza i infrastrukturalna państw regionu oraz zwiększenie jedności i spójności Unii Europejskiej poprzez zmniejszanie różnic w rozwoju gospodarczym między jej wschodnią a zachodnią częścią.

Przedstawiciele 23 państw na 10. Szczcie Inicjatywy Trójmorza /
Представники 23 країн на 10-му саміті „Ініціативи трьох морів”

Wśród kluczowych obszarów współpracy prezydent Duda wymienił bezpieczeństwo energetyczne, także w kontekście rozwoju energetyki jądrowej w regionie. Podkreślił również stałe zaangażowanie Stanów Zjednoczonych w rozwój Trójmorza, przypominając udział prezydenta Donalda Trumpa w szczycie w Warszawie w 2017 roku oraz obecność amerykańskiego sekretarza ds. energii na spotkaniu w tym roku.

Jednym z osiągnięć tegorocznego szczytu było poszerzenie 3SI o nowych partnerów strategicznych: Hiszpanię i Turcję oraz uczestniczące państwa stowarzyszone: Albanię i Czarnogórę.

DZIEDZICTWO I PRZYSZŁOŚĆ

„Po dekadzie funkcjonowania Trójmorze umocniło swoją rolę jako jedno z głównych narzędzi pogłębiania współpracy transatlantyckiej oraz wzmacniania Unii Europejskiej” – mówił Andrzej Duda.

Polski prezydent przypomniał, że 3SI została zainicjowana przez niego oraz ówczesną prezydent Chorwacji Kolindę Grabar-Kitarović podczas spotkania w Nowym Jorku w 2015 roku, a pierwszy szczyt odbył się rok później w Dubrowniku.

Z okazji obchodów tysiąclecia koronacji pierwszych władców Polski uczestnikom szczytu zaprezentowano grot Włóczni św. Maurycego, pierwszego historycznego insygnium władzy królewskiej w Polsce i jednego z najcenniejszych świadectw początków polskiej państwowości, przechowywanego w skarbcu katedralnym na Wawelu.

INWESTYCJE I INTEGRACJA

Liderzy państw zgodzili się, że konieczne jest nadanie Inicjatywie nowej dynamiki poprzez wzmocnienie współpracy rządowej i parlamentarnej oraz zwiększenie atrakcyjności regionu dla inwestorów zagranicznych. „Chcemy, żeby Inicjatywa była bardziej dynamiczna i bardziej żywa” – zaznaczył premier Chorwacji Andrej Plenković.

W zmieniającym się świecie 3SI ma szansę odegrać rolę spoiwa Północ – Południe w ramach Unii Europejskiej, promującego rozwój infrastrukturalny, bezpieczeństwo i solidarność między państwami Europy

Środkowo-Wschodniej. Warszawski szczyt pokazał, że mimo zróżnicowanych interesów, Inicjatywa Trójmorza jest gotowa działać razem wobec wspólnych wyzwań.

WSPÓLNA DEKLARACJA

Szczyt zakończył się przyjęciem deklaracji końcowej. Państwa członkowskie wyraziły w niej „niezachwiane poparcie dla Ukrainy” oraz gotowość „zwiększenia presji na Rosję”. Po raz pierwszy w historii formatu dokument nie został w całości poparty przez wszystkich członków – od tej jego części zdystansowały się Węgry.

Jednak podczas wspólnej konferencji prasowej z prezydentem Litwy Gitanasem Nausedą oraz premierem Chorwacji Andrejem Plenkovićem prezydent Andrzej Duda oświadczył: „Wszyscy podkreśliliśmy bardzo mocno, że jesteśmy z Ukrainą, że stoimy twardo jako wspólnota państw demokratycznych przy Ukrainie”.

Udział w wydarzeniu wzięli m.in. prezydenci Czech, Litwy, Łotwy, Estonii, Węgier, Słowacji, Albanii, Czarnogóry, premier Chorwacji, reprezentanci m.in. Austrii, Grecji i Słowenii, przedstawiciele rządów m.in. Mołdawii i Ukrainy. Obecny był również sekretarz USA ds. energii oraz ambasadorzy Niemiec i Japonii.

Redakcja za prezydent.pl

INICJATYWA TRÓJMORZA (3SI)

To projekt polityczno-gospodarczy zainicjowany w 2015 roku przez prezydentów Polski i Chorwacji w celu wzmocnienia współpracy 12 państw członkowskich UE leżących w regionie Morza Adriatyckiego, Bałtyckiego oraz Czarnego: Austrii, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Polski, Rumunii, Słowacji, Słowenii i Węgier. W 2023 roku do tego grona dołączyła Grecja. Dziś Inicjatywa liczy 13 państw uczestniczących oraz cztery stowarzyszone państwa uczestniczące: Ukrainę, Mołdawię, Albanię i Czarnogórę. Partnerami strategicznymi 3SI są: Stany Zjednoczone, Japonia, Komisja Europejska, Niemcy, Hiszpania i Turcja.

Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski odznaczył prezydenta Polski Andrzeja Dudę Orderem Wolności / Президент України Володимир Зеленський нагородив президента Республіки Польща Анджея Дуду Орденом Свободи

PREZYDENT POLSKI ODZNACZONY ORDEREM WOLNOŚCI W KIJOWIE

Podczas oficjalnej wizyty w stolicy Ukrainy Andrzej Duda został uhonorowany najwyższym ukraińskim odznaczeniem przyznawanym cudzoziemcom. Uroczystość odbyła się w szczególnym gronie: w obecności rodzin poległych żołnierzy i bohaterów walczących na froncie.

Złożenie kwiatów w Bykowni – miejscu spoczynku tysięcy ofiar zbrodni katyńskiej, zamordowanych przez NKWD w 1940 roku / Покладання квітів у Биківні – місці поховання тисяч жертв Катинського злочину, розстріляних НКВС у 1940 році

Prezydent RP Andrzej Duda składa wieniec z biało-czerwonych kwiatów na ukraińskiej części cmentarza w Bykowni, upamiętniającej ofiary wielkiego terroru z lat 1937-1938 / Президент РП Анджей Дуда покладає вінок з біло-червоних квітів на українській частині цвинтаря в Биківні, присвячений пам'яті жертв Великого терору 1937-1938 років

Wołodymyr Zełenski podkreślił, że Andrzej Duda jest gościem wyjątkowym, który był z Ukrainą od pierwszych sekund pełnoskalowej rosyjskiej inwazji.

– Chcę raz jeszcze osobiście podziękować Tobie i Polsce za wszystko, co zrobiliśmy razem: za Twoją pomoc, za wspólne i ważne decyzje podejmowane w odpowiednim momencie, za każdą Twoją wizytę. Dziś to w zasadzie Twoja pożegnalna wizyta jako urzędującego prezydenta Polski, ale Ukraina zawsze będzie Cię witać jako przyjaciela i bardzo odważnego człowieka – powiedział prezydent Zełenski.

Przypomniał, że już w pierwszych dniach wojny – od 24 lutego 2022 roku – Polska błyskawicznie zorganizowała kluczowy hub logistyczny w Rzeszowie i udzieliła Ukrainie znaczącej pomocy militarnej. Warszawa była z Kijowem na wszystkich arenach międzynarodowych: w UE, NATO i w dialogu z innymi partnerami.

– Dla nas niezwykle ważne jest, aby taki charakter relacji, to wsparcie i wzajemne zrozumienie między naszymi narodami zostały zachowane. Zasada dobrego sąsiedztwa, zasada „za naszą i waszą wolność”, zasada rozwiązywania wszelkich problemów poprzez pełen szacunek dialog – wszystko to musi przetrwać – podkreślił Wołodymyr Zełenski.

Prezydenci omówili także przyszłość stosunków dwustronnych, kwestie bezpieczeństwa w regionie i na świecie, współpracę dyplomatyczną i możliwe decyzje na szczycie UE oraz w koordynacji z partnerami NATO po szczycie w Hadze. W tych miesiącach wdrażane są też kluczowe polsko-ukraińskie porozumienia w zakresie współpracy obronnej.

Prezydent Andrzej Duda zaznaczył, że polskie firmy są zainteresowane udziałem w odbudowie Ukrainy oraz rozszerzeniem swojej obecności gospodarczej, w tym rozwojem handlu i wzrostem wymiany towarowej.

Podziękował również prezydentowi Ukrainy za przyznanie mu Orderu Wolności i stwierdził, że ta nagroda ma dla niego szczególne, osobiste znaczenie:

– Nigdy nie miałem wątpliwości jako prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, że stać ramię w ramię z Ukrainą reprezentowaną przez prezydenta Wołodymyra Zełenskigo jest bardzo ważne dla bezpieczeństwa Polski – zaznaczył Andrzej Duda.

Wyraził również nadzieję, że więzi zbudowane w ostatnich latach między Polakami i Ukraińcami staną się fundamentem nowych relacji między narodami.

Na zakończenie prezydent Duda podziękował stronie ukraińskiej za zrozumienie i decyzje, które umożliwiły przeprowadzenie na Wołyniu szczątków Polaków, ofiar rzezi wołyńskiej.

– Wierzę, że dzięki dobrej współpracy uda się rozwiązać wszystkie trudne kwestie historyczne, które wciąż bolą nasze narody – dodał.

Na zakończenie swojej wizyty na Ukrainie – ostatniej w roli urzędującego prezydenta – Andrzej Duda odwiedził Polski Cmentarz Wojenny w Bykowni pod Kijowem. Wraz z ministrem kultury Ukrainy Mykołą Toczyckim oddał hołd ofiarom zbrodni katyńskiej – polskim obywatelom zamordowanym w 1940 roku na rozkaz sowieckich władz.

Bykownia jest jednym z czterech cmentarzy katyńskich, miejscem pochówku blisko 3,5 tysiąca Polaków z tzw. listy katyńskiej oraz tysięcy innych ofiar stalinowskiego terroru. Mimo trwającej wojny, cmentarz pozostaje dostępny dla odwiedzających i jest żywym świadectwem wspólnej, często tragicznej historii naszych narodów.

Wizyta na tym cmentarzu to symboliczny gest zamykający dwie prezydenckie kadencje Andrzeja Dudy — pełne solidarności z Ukrainą i nieustającej troski o pamięć historyczną.

Redakcja za prezydent.pl

Uroczystości z okazji 1000. rocznicy koronacji Bolesława Chrobrego /
Урочистості з нагоди 1000-річчя коронації Болеслава Хороброго

TYSIĄCLECIE KRÓLESTWA POLSKIEGO:

Polska świętuje 1000. rocznicę koronacji Bolesława Chrobrego

Upamiętniamy potwierdzenie faktu, że nasz kraj stał się państwem suwerennym – powiedział prezydent Andrzej Duda podczas uroczystego zgromadzenia parlamentarzystów z okazji 1000-lecia koronacji pierwszego króla Polski. W Gnieźnie, kolebce polskiej państwowości, przypomniano o znaczeniu tego wydarzenia dla umocnienia pozycji państwa Piastów i potwierdzenia jego przynależności do chrześcijańskiej Europy.

W uroczystości, która odbyła się 25 kwietnia w gnieźnieńskiej hali widowiskowo-sportowej, wzięły udział najważniejsze osoby w państwie: prezydent Andrzej Duda, marszałkowie Sejmu i Senatu Szymon Hołownia oraz Małgorzata Kidawa-Błońska, premier Donald Tusk, posłowie i senatorowie oraz zaproszeni goście. W swoich wystąpieniach zarówno prezydent, jak i marszałkowie oraz premier nawiązywali do symbolicznej siły wydarzeń sprzed tysiąca lat. Andrzej Duda mówił o Polsce współtworzącej europejską *christianitas*, Hołownia o potrzebie suwerenności i należenia do świata Zachodu, Kidawa-Błońska podkreśliła wartość dorobku Chrobrego, Tusk zaś, że koronacja pierwszego króla Polski była decyzją na miarę tysiąclecia.

KORONACJA JAKO AKT POLITYCZNEGO UZNANIA

Prezydent Duda przypomniał, że koronacja Bolesława Chrobrego w 1025 roku była nie tylko wyrazem ambicji pierwszego króla Polski, lecz także symbolicznym i formalnoprawnym potwierdzeniem suwerenności państwa. „Nasz kraj stał się państwem suwerennym i odtąd jako suwerenne respektowanym przez ośrodki władzy cesarskiej i papieskiej oraz pozostałe dwory europejskie” – podkreślił. Przywołując postaci Bolesława Chrobrego i jego syna Mieszka II, również koronowanego

w 1025 roku, Duda podkreślił, że byli monarchami „państwa współtworzącego europejską *christianitas*, a więc wspólnotę, której fundamentami i spoiwem stały się Dekalog i wartości od tysiąca lat kształtujące naszą tradycję, kulturę i tożsamość”.

HISTORIA JAKO LEKCAJA DLA WSPÓŁCZESNYCH

Marszałek Sejmu Szymon Hołownia zauważył, że w koronacji Chrobrego widać wolę i determinację, „żeby w tej zamkniętej dotąd rodzinie państw Zachodu wyszarpać swoje miejsce”, i że w tym wydarzeniu jest coś jeszcze. To opowieść

zarówno o potrzebie przynależenia do świata Zachodu, jak i o potrzebie suwerenności. Przestrzegł też przed dziedziczeniem społecznych nierówności i wezwał do działań niwelujących podziały, jakie narosły w ostatnich dekadach.

Marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska podkreśliła, że Bolesław Chrobry stworzył państwowość polską zakorzenioną w świecie europejskim. I choć wiele razy próbowano pozbawić Polskę niepodległości i wiele razy usiłowano wyprowadzić ją z Europy, to nigdy się to nie udało. Przypomniała także, że wystarczyło kilka wojen domowych, by dorobek

Prezydent Andrzej Duda złożył wieniec pod pomnikiem Bolesława Chrobrego przy katedrze gnieźnieńskiej /
Президент Анжей Дуда поклав вінок до пам'ятника Болеславу Хороброму в Гнізненському кафедральному соборі

Chrobrego „niemal w całości zaprzepaścić”, co pokazuje, jak łatwo utracić to, co budowano przez pokolenia.

PIASTOWSKA DOKTRYNA SIŁY

Premier Donald Tusk odwołał się do dziedzictwa Chrobrego, ogłaszając narodową „doktrynę piastowską opartą na sile” – nie tylko militarnej, ale też gospodarczej i politycznej. Przypomniawszy, że pierwszy król Polski nie miał kompleksów wobec sąsiadów, wiedział, kiedy walczyć, a kiedy budować sojusze. „Takiej odwagi i racjonalności potrzebujemy również dziś” – zaznaczył, odnosząc się do współczesnych wyzwań geopolitycznych, m.in. do bezpieczeństwa i pozycji Polski w Unii Europejskiej i NATO.

Premier zapewnił, że Polska dąży do stworzenia najsilniejszej armii w regionie, budowy nowoczesnej gospodarki i wzmocnienia swojej pozycji jako cenionego partnera politycznego. „Już nigdy nie będziemy bezsilni” – powiedział.

ZNACZENIE KORONACJI

Podczas uroczystości odczytano uchwałę Sejmu i Senatu w sprawie 1000. rocznicy koronacji pierwszych królów Polski. Podkreślono w niej, że koronacja Bolesława Chrobrego i Mieszka II miała fundamentalne znaczenie dla przetrwania Rzeczypospolitej. „Odwaga i mądrość naszych przodków, dzięki którym dziesięć wieków temu Polska stała się trwałym bytem na mapie Europy, są niewyczerpanym źródłem poczucia wspólnoty narodowej i inspiracją do dalszych starań o siłę i pomyślność naszej Ojczyzny” – napisali posłowie i senatorowie.

Uroczystość w Gnieźnie była też okazją do złożenia hołdu pierwszym polskim monarchom. Przed południem prezydent Andrzej Duda złożył wieniec pod pomnikiem Bolesława Chrobrego przy katedrze gnieźnieńskiej. W świątyni odsłonił tablicę upamiętniającą 1000. rocznicę koronacji Bolesława Chrobrego i Mieszka II Lamberta.

DZIEDZICTWO, KTÓRE ZOBOWIĄZUJE

Następnego dnia rozpoczęły się uroczystości kościelne, których punktem kulminacyjnym była niedzielna msza św. pod przewodnictwem legata papieskiego kard. Kazimierza Nycza. Włączono w nią także intencję wdzięczności za życie i pontyfikat zmarłego papieża Franciszka.

Obchody 1000-lecia koronacji to nie tylko hołd dla przeszłości, to także przypomnienie, że siła państwa, jego niezależność i rozwój zależą od odpowiedzialności kolejnych pokoleń. Jak zauważył premier Tusk: „Jesteśmy to winni tamtym pokoleniom, przyszłym pokoleniom, tym, którzy pokazali, że umiemy zwyciężać”.

Redakcja za senat.gov.pl

Prezydent Wołodymyr Zełenski spotkał się z przedstawicielami religii i wyznań / Президент Володимир Зеленський зустрівся з представниками релігій та конфесій

ZEŁENSKI SPOTKAŁ SIĘ Z PRZEDSTAWICIELAMI RELIGII I WYZNAŃ

Wewnętrzna jedność i międzynarodowa obrona interesów państwa ukraińskiego – tak najkrócej można oddać treść rozmowy prezydenta Ukrainy z członkami Wszechukraińskiej Rady Kościołów i Organizacji Religijnych.

Spotkanie odbyło się w Kijowie 22 kwietnia. Wołodymyr Zełenski rozpoczął je od złożenia kondolencji z powodu śmierci papieża Franciszka, podkreślając wkład Ojca Świętego w pomoc Ukrainie, zwłaszcza w przyczynienie się do powrotu wywiezionych dzieci i do uwolnienia jeńców wojennych.

Przywódca państwa ukraińskiego złożył również świąteczne życzenia: wiernym Kościołów chrześcijańskich z okazji Wielkanocy, a wyznawcom judaizmu – święta Pesach. Podziękował duchownym za nieustanne modlitwy i wsparcie żołnierzy oraz ludności cywilnej w czasie wojny.

W trakcie spotkania prezydent podkreślił, że Ukraina dąży do natychmiastowego zakończenia działań wojennych. „Ukraina jest pierwsza, która chce zakończenia tej wojny. Przed nami ważne spotkania z udziałem przedstawicieli USA i Europy” – powiedział Zełenski.

Prezydent wyraził wdzięczność Kościołom i organizacjom religijnym za ich działania na rzecz Ukrainy podejmowane na arenie międzynarodowej, zwłaszcza za głoszenie

prawdy o wojnie, o heroicznej walce narodu ukraińskiego oraz o sytuacji związanej z wolnością sumienia w kraju.

Szczególną uwagę poświęcono rozwojowi duszpasterstwa wojskowego, które odgrywa ważną rolę w podtrzymywaniu morale obrońców Ukrainy na froncie. Poruszono także kwestię wyzwań demograficznych wywołanych przez rosyjską agresję. Prezydent zaznaczył, że utworzenie (w grudniu ubiegłego roku) Ministerstwa Jedności Narodowej miało na celu utrzymanie więzi Ukraińców z ojczyzną, zwłaszcza tych, którzy zostali zmuszeni do emigracji. Dla ich wsparcia powstają za granicą specjalne „centra jedności”.

Spotkanie było wyrazem jedności i wspólnej troski o przyszłość kraju – zarówno w wymiarze duchowym, społecznym, jak i międzynarodowym.

W spotkaniu uczestniczyli wicepremier i minister jedności narodowej Ołeksij Czeryszow, zastępczyni szefa Biura Prezydenta Ukrainy Ołena Kowalska oraz przewodniczący Państwowej Służby Ukrainy ds. Polityki Etnicznej i Wolności Sumienia Wiktor Jeleński.

Delegacja odwiedziła Waszyngton oraz spotkała się m.in. z przedstawicielami American Jewish Committee / Делегация відвідала Вашингтон і зустрілася з представниками Американського єврейського комітету

GŁOS KOŚCIOŁÓW UKRAINY W ONZ

W dniach 28 kwietnia – 3 maja delegacja Wszechukraińskiej Rady Kościołów i Organizacji Religijnych (WRKiOR) przebywała z wizytą w USA. W Nowym Jorku i Waszyngtonie spotkała się z amerykańskimi osobistościami religijnymi i publicznymi.

Duchowni spotkali się z bp. Nektariuszem i innymi przedstawicielami Greckiej Prawosławnej Archidiecezji Ameryki / Духовенство зустрілося з єпископом Нектарієм та іншими представниками Грецької православної архієпархії Америки

Delegacja WRKiOR rozpoczęła swój pobyt w Nowym Jorku od spotkania z kierownictwem Ukraińskiego Instytutu Ameryki / Делегация WRKiOR розпочала своє перебування в Нью-Йорку із зустрічі з керівництвом Українського інституту Америки

Celem wizyty przedstawicieli Kościołów i organizacji religijnych z Ukrainy było przedstawienie międzynarodowej społeczności aktualnej sytuacji w kraju nad Dnieprem w kontekście rosyjskiej agresji oraz zatrważającego pogorszenia się stanu wolności religijnej na tymczasowo okupowanych terytoriach.

UKRAINA NA FORUM ONZ

Delegacja WRKiOR rozpoczęła swój pobyt w Nowym Jorku od spotkania z kierownictwem Ukraińskiego Instytutu Ameryki, podczas którego strony omówiły wspólne działania na rzecz promocji prawdy o rosyjsko-ukraińskiej wojnie oraz plan inicjatyw edukacyjno-informacyjnych. Szczególnym momentem wizyty była modlitwa i refleksja w odbudowanej cerkwi św. Mikołaja Patriarchatu Ekumenicznego, położonej przy Ground Zero – miejscu, gdzie stały dwie wieże World Trade Center zaatakowane 11 września 2001 roku. Duchowni spotkali się tam z bp. Nektariuszem i innymi przedstawicielami Greckiej Prawosławnej Archidiecezji Ameryki, którym podziękowali za wsparcie i solidarność z Ukrainą.

W siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych odbyło się spotkanie z zastępcą sekretarza generalnego ONZ ds. praw człowieka Ilze Brands Kehris. Przedstawiciele WRKiOR przekazali szczegółowe informacje o łamaniu praw osób wierzących na terenach okupowanych przez Rosję, w tym o zamykaniu kościołów i domów modlitwy, aresztowaniach duchownych i prześladowaniach organizacji religijnych.

Z kolei w Stałym Przedstawicielstwie Ukrainy przy ONZ delegacja rozmawiała z pełniącą obowiązki Stałego Przedstawiciela Ukrainy Krystyną Hajowyczyn. Omówiono kwestie związane z ochroną interesów kraju w ramach organizacji międzynarodowych, w tym na forum Rady Praw Człowieka ONZ.

O DRAMACIE DZIECI W WASZYNGTONIE

W kolejnych dniach delegacja odwiedziła Waszyngton, gdzie spotkała się m.in. z przedstawicielami American Jewish Committee. Rabin Andrew Baker zadeklarował niezmiennie wsparcie ze strony wspólnoty żydowskiej dla Ukrainy i udzielił praktycznych wskazówek, jak skutecznie dokumentować

i rozpowszechniać informacje o rosyjskich zbrodniach przeciwko ludzkości i wolności religijnej.

Temat duchowego i fizycznego cierpienia ukraińskich obywateli poruszono także podczas rozmów z przedstawicielami Kościołów protestanckich oraz z amerykańskimi ekspertami ds. bezpieczeństwa: Jacksonem Janesem z Fundacji Marshalla i byłym dyplomatą George'em Knollem. Delegacja podkreśliła dramatyczne losy dzieci i rodzin, które ucierpiały w wyniku rosyjskich bombardowań, deportacji i okupacji.

Kulminacyjnym punktem wizyty w USA była modlitwa przy pomnikach ofiar Hołodomoru oraz Tarasa Szewczenki – symbolach pamięci o cierpieniu, ale także o sile ducha narodu ukraińskiego. Duchowni spotkali się również z niemieckim politykiem chadeckiej CDU Peterem Beyerem przebywającym z wizytą w Stanach Zjednoczonych. Rozmowy dotyczyły przyszłości Ukrainy w Europie oraz konieczności umacniania odpowiedzialnego przywództwa w Unii Europejskiej.

EKUMENICZNE STANOWISKO DUCHOWNYCH

W skład delegacji WRKiOR weszli: pastor Ihor Bandura (baptyści), metropolita Jewstratij (Prawosławna Cerkiew Ukrainy), bp Witalij Krywicki (Kościół rzymskokatolicki) i bp Pawło Chomnicki (Ukraiński Kościół Greckokatolicki), Anatolij Kozaczok (Ukraiński Kościół Chrześcijań Wiary Ewangelicznej) oraz rabin Jaakow Dow Bleich i Ołeksandr Zajec z Instytutu Wolności Religijnej. To właśnie ten skład – reprezentatywny dla duchowej mapy Ukrainy – sprawił, że głos delegacji w ONZ wybrzmiał mocno i jednoznacznie.

Wizyta została zorganizowana przy wsparciu Fundacji Konrada Adenauera (Niemcy), której przedstawicielstwa w USA i na Ukrainie odegrały ważną rolę w umożliwieniu nawiązania tych międzynarodowych kontaktów.

W czasie wojny, w której rosyjska propaganda i siły okupacyjne dążą nie tylko do terytorialnej, ale i duchowej dezintegracji Ukrainy, wspólny głos ukraińskich Kościołów i organizacji religijnych jest symbolem jedności, oporu i nadziei.

Aleksander Piwowski

Leon XIV – nowy następca św. Piotra /
Лев XIV – новий наступник святого Петра на Апостольському Престолі

PAPIEŻ KOMUNII I MISJI

Motto Ojca Świętego brzmi: „In Illo uno unum” – „W Nim stanowimy jedno”. Są to słowa św. Augustyna, które oznaczają, że, „choć ja, chrześcijanie, jesteście liczni, w jednym Chrystusie stanowimy jedno”. „Jak wynika z mojej dewizy biskupiej, jedność i komunია są integralną częścią charyzmatu zakonu św. Augustyna, a także mojego sposobu działania i myślenia” – wyjaśnił nowy biskup Rzymu.

Leon XIV jest uważany za człowieka dialogu, otwartego na zmiany w Kościele, głęboko zakorzenionego w duchowości augustiańskiej i bliskiego ludziom. Jako misjonarz zna ubóstwo, cierpienie, ale i siłę nadziei. Wydaje się być kontynuatorem myśli

społecznej swojego poprzednika papieża Franciszka, akcentując rolę

Kościoła synodalnego, wspólnotowego, który „idzie razem”, słucha i rozeznaje wspólnie.

„Komunia, uczestnictwo i misja to trzy kluczowe słowa synodu. Dlatego promowanie jedności i komunii jest dla mnie jako augustianina fundamentalne. Św. Augustyn bardzo często mówi o jedności w Kościele i o konieczności jej przeżywania” – podkreślał jeszcze jako kard. Prevost.

Pontyfikat Leona XIV zapowiada się jako czas słuchania, dialogu i poszukiwania porozumienia dla dobra wspólnego. Słowa, które padły podczas konferencji w Chiclayo, mogą być zapowiedzią jego kierunku: „Podążajmy razem. Mniej słów, więcej działania. Szukajmy jedności ponad podziałami”.

NOWY POCZĄTEK

Wybór Leona XIV tak jak wybór każdego nowego następcy św. Piotra przypomina, że papież nie jest najwyższym władcą, lecz raczej najwyższym sługą – „servus servorum Dei” (sługa sług Bożych) i że Kościół pozostaje blisko ludzi, szczególnie tych najbardziej potrzebujących.

„Naszym pierwszym, wielkim pragnieniem jest zjednoczony Kościół, który staje się zarysem pojednanego świata”, powiedział Ojciec Święty w homilii wygłoszonej w czasie mszy św. inaugurującej jego pontyfikat. Jej głównym przesłaniem było wezwanie do jedności w Kościele promieniującej na cały świat, by razem iść i go przemieniać. Papież z sercem Augustyna – przeszłym słowem Boga – może stać się przewodnikiem nowego etapu pielgrzymowania Ludu Bożego.

Za: Vatican News

HABEMUS PAPAM! LEON XIV NOWYM PAPIEŻEM

Kardynałowie zgromadzeni w Kaplicy Sykstyńskiej w Pałacu Watykańskim w Rzymie 8 maja wybrali następcę Ojca Świętego Franciszka. Został nim Amerykanin, 69-letni kard. Robert Francis Prevost, który przyjął imię Leon XIV.

Wiadomość ogłosił światu kardynał protodiakon Dominique Mamberti, wypowiadając z balkonu bazyliki św. Piotra w Watykanie tradycyjną formułę „Habemus papam”. A właściwie: „Annuntio vobis gaudium magnum: habemus papam — Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum, Dominum Robertum Franciscum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem Prevost, qui sibi nomen imposuit Leonem XIV”, czyli „Oznajmiam wam radość wielką: mamy papieża – Najczcigodniejszego i Najprzewielebniejszego księdza Roberta Francisa, kardynała Świętego Kościoła Rzymskiego Prevosta, który przyjął imię Leon XIV”.

Z LATYNOAMERYKAŃSKIM SERCEM

Leon XIV został 267. papieżem w historii Kościoła katolickiego. Jest pierwszym zwierzchnikiem rzymskich katolików z Ameryki Północnej i pierwszym augustianinem na tronie Piotrowym. Urodzony w Chicago w USA kard. Robert Francis Prevost ma za sobą wieloletnią posługę w Peru, m.in. w diecezjach Chulucanas, Trujillo i Chiclayo. Był tam misjonarzem, a po uzyskaniu obywatelstwa peruwiańskiego pełnił funkcję biskupa. Kochał

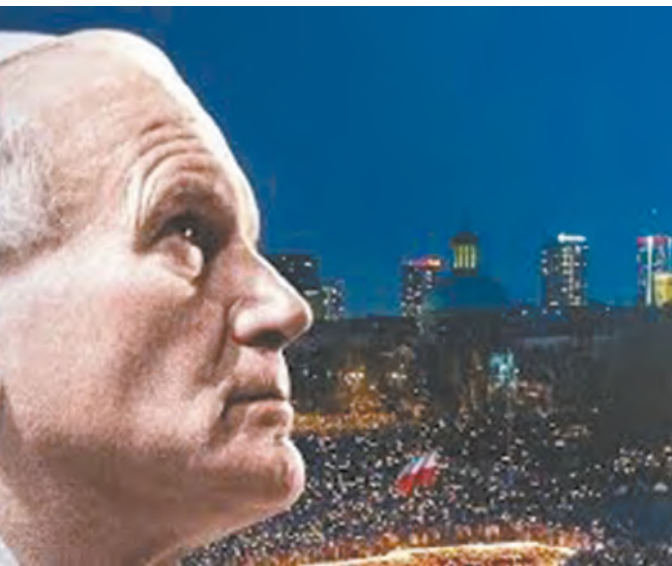
lokalne wspólnoty i zwyczaje, tamtejszą kuchnię, nie stronił od takich dań jak cabrito (gulasz z kozłiny), arroz con pato (ryż z kaczką) czy ceviche (danie rybne)

Jak zaznaczył następca Leona XIV w peruwiańskiej diecezji Chiclayo, bp Edinson Farfán Córdova, przypominając misyjną działalność kard. Prevosta wśród najuboższych: „To nasz brat. Przeszedł przez nasze ziemie, służył ubogim i żył z ludem. Jego wybór to wielka radość dla całego Peru”.

HERB I DEWIZA

Herb i motto Leona XIV nawiązują do przynależności papieża do zakonu św. Augustyna oraz wyrażają duchową wizję jego pontyfikatu.

Herbem jest tarcza podzielona ukośnie na dwie części. W górnej znajduje się biała lilia – symbol czystości i Matki Bożej – na błękitnym tle. Dolna przedstawia zamkniętą księgę z sercem przeszutym strzałą, co nawiązuje do momentu duchowego przełomu św. Augustyna, który opisał on słowami: „Vulnerasti cor meum verbo tuo” – „Przeszyłeś moje serce swoim słowem”.

ŚWIAT SIĘ ZATRZYMAŁ I ZAPŁAKAŁ: 20 lat temu zmarł Jan Paweł II

2 kwietnia 2005 roku o godz. 21.37, w wigilię Niedzieli Bożego Miłosierdzia, odszedł do Domu Ojca 264. papież w historii, późniejszy święty, który odmienił losy Polski i świata. Na czele Kościoła stał od 1978 roku. Żegnały go tłumy na placu św. Piotra w Watykanie i miliony wiernych na całym globie.

Po śmierci św. Jana Pawła II świat się zatrzymał i trwał na modlitwie / Після смерті святого Іоана Павла II світ зупинився і перебував у молитві

Świętość Jana Pawła II była zakorzeniona w modlitwie – mówi kard. Konrad Krajewski, dziś jałmużnik papieski, który przez ostatnie siedem lat życia papieża Polaka pełnił funkcję ceremoniarza papieskiego. Był jedną z nielicznych osób obecnych przy umierającym Janie Pawle II.

ŚWIADEK

Dziś, po 20 latach, hierarcha, wspominając posługę przy boku Ojca Świętego, zaznaczył, że był on człowiekiem, który zanim wyszedł do ludzi, aby sprawować liturgię, „najpierw rozmawiał z Bogiem, a kiedy wychodził, to reprezentował Boga i dlatego Jego słowa były takie dotyczące, zmieniające nasze życie”. Jeszcze przed rozpoczęciem celebracji, w zakrystii, był nieobecny, trwał na modlitwie. „On w tej swojej nieobecności spotykał się z Bogiem”.

„Nie wiedziałem, że to jest świętość. Dla mnie była to normalność, bo przez siedem lat, kilka razy w tygodniu widziałem Ojca Świętego właśnie takiego” – mówił dawny ceremoniarz papieski.

POCZULIŚMY SIĘ RODZINĄ

Kard. Krajewski był jedną z tych osób, która czuwała u łóża umierającego papieża Polaka. Wspomnił, że kiedy już po jego śmierci w nocy z 2 na 3 kwietnia, po północy, wracał do swego domu, zauważył, że „świat się zatrzymał”. „Świat przykłęknął, tutaj na placu św. Piotra” – podkreślił.

Wszystkie ulice były pełne ludzi, a wokół panowała idealna cisza. Nikogo nie było w sklepach, restauracjach. Wszyscy trwali na modlitwie. Z jednej strony to wielkie napięcie związane z odchodzeniem Jana Pawła II nagle „spadło” i teraz przyszedł czas na refleksję. „To było widać w oczach ludzi. Wszyscy się pytaliśmy, dlaczego my nie byliśmy jak Jan Paweł II, dlaczego on był święty, a my przy tym wszystkim, przy jego bliskości tacy nie byliśmy”.

Jałmużnik papieski wskazuje, że pontyfikat papieża Polaka był czasem, który dzięki mediom mogliśmy śledzić z bliska. Dlatego nastąpiło to „zatrzymanie świata, które chyba pierwszy raz w historii umierania papieża przeżywalismy właśnie w ten sposób”.

ŻYCIE EWANGELIĄ

Hierarcha wspominał, że posługując papieżowi, dostrzegł, iż „żył czterema Ewangeliąmi”. „Jego logika pracy, postępowania, rozwiązywanie wszystkich

problemów w świecie i swoich była według czterech Ewangelii bez komentarza” – zauważył.

I dodał, że „kiedy jest komentarz do Ewangelii, to ją rozwadniamy. Ona jest bardzo radykalna, jeśli żyje się według tych czterech Ewangelii”. Kiedy człowiek zaczyna się uniażać, całkowicie oddając się na służbę Panu Bogu i człowiekowi, to wtedy zostaje wywyższony. To dlatego Jan Paweł II jest święty.

Kard. Krajewski zapytany o to, co powinno być dziś – po 20 latach – najważniejszym przesłaniem dla nas, wskazał, że właśnie życie pełnią Ewangelii. „On żył zgodnie z logiką Ewangelii i rozwiązywał świat z logiką Ewangelii” – zaakcentował i dodał, że jest to trudne, widząc jak za życia i po śmierci papież był atakowany; „ale to już Pan Jezus zapowiedział: »Jeżeli Mnie prześladowali, to i was będą prześladować« (J 15, 10). Stanie się to wtedy, jeżeli będziemy żyć Bożą prawdą”.

ZNAK JEDNOŚCI

Kard. Krajewski wspominał początki mszy św. przy grobie św. Jana Pawła II. Podczas pierwszej Eucharystii w Grotach Watykańskich, gdzie jest grób św. Piotra, w czwartek, dzień ustanowienia sakramentów Eucharystii i kapłaństwa, podczas homilii odczytał testament Ojca Świętego. Papież prosił w nim o mszę św., o modlitwę. I tak od czwartku zaczęto celebrować msze. Najpierw w podziemiach, a później – po beatyfikacji – przy ołtarzu św. Sebastiana w bazylice św. Piotra.

Od 20 lat w każdy czwartek msze św. – poza Wielkim Czwartkiem – są celebrowane nieprzerwanie. Ksiądz kardynał dodał, że choć w bazylice watykańskiej są groby kilkunastu świętych, to jedyny tak „potężny, znaczący kult” w formie „widzialnej” odbiera św. Jan Paweł II.

Przy grobie papieża co tydzień gromadzi się liczna grupa Polaków mieszkających w Rzymie i tych, którzy pielgrzymują do Wiecznego Miasta, szczególnie teraz w Roku Jubileuszowym. W koncelebrze zawsze jest kilkudziesięciu, a ostatnio ponad stu prezbiterów. Dzięki transmisji za pośrednictwem Radia Watykańskiego, a w Polsce dzięki rozgłośniom katolickim, rodacy mogą łączyć się duchowo. „To znak jedności, bycia razem. Jan Paweł II nas gromadzi” – podsumował kard. Krajewski.

Ks. Marek Weresa, Watykan

**Dzieci przy pomniku św. Jana Pawła II dają dowód pamięci i wdzięczności wobec papieża Polaka /
Діти біля пам'ятника святому Івану Павлу II – вивчають історію і віддають данину пам'яті та вдячності Папі Римському полякові**

ŻYTOMIERZ PAMIĘTA: 20. ROCZNICA ŚMIERCI PAPIEŻA POLAKA

W mieście o bogatej polskiej historii oddano hołd papieżowi podczas uroczystości zorganizowanych przez konkatedrę pw. św. Zofii oraz Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie. Polacy złożyli kwiaty i zapalili znicze przed poświęconym mu pomnikiem.

2 kwietnia minęło dokładnie 20 lat od odejścia św. Jana Pawła II do Domu Ojca. W tym dniu Polacy na całym świecie wspominają Wielkiego Rodaka, jego nauczanie oraz duchowe dziedzictwo.

MSZA, DROGA KRZYŻOWA I ZAPALENIE ZNICZY

Obchody rozpoczęły się mszą świętą w konkatedrze św. Zofii, miejscu szczególnie związanym z historią Kościoła katolickiego na Żytomierszczyźnie, którą sprawował ks. proboszcz Witalij Bezszykury. Po Eucharystii Polacy uczestniczyli w drodze krzyżowej.

Następnie przed pomnikiem św. Jana Pawła II oddali hołd papieżowi poprzez wspólną modlitwę i śpiew jego ulubionej pieśni „Barki”. Ten wzruszający moment przypominał wszystkim jego przesłanie miłości, pokoju i oddania Bogu. Po chwili zadumy zapalono znicze i złożono kwiaty, wyrażając w ten sposób hołd i wdzięczność wobec człowieka, który całe swoje życie poświęcił służbie ludziom.

PAMIĘĆ MŁODYCH POKOLEŃ

W Polskiej Szkole Sobotnio-Niedzielnej im. Ignacego Jana Paderewskiego odbyły się lekcje poświęcone św. Janowi Pawłowi II. Uczniowie poznawali biografię papieża, jego nauczanie, szczegóły wizyty Wielkiego Rodaka w Kijowie w 2001 roku. Młodzież uczciła pamięć wybitnego Polaka zapaleniem zniczy pod poświęconym mu pomnikiem i chwilą zadumy. Szkoła dba o kształcenie młodego pokolenia w duchu patriotyzmu i szacunku dla wielkich Polaków, dlatego regularnie prowadzi lekcje poświęcone wybitnym postaciom polskiej historii.

ODNOWICIEL KOŚCIOŁA NA ŻYTOMIERSZCZYŹNIE

Jan Paweł II odegrał niezwykle ważną rolę w odnowieniu struktur kościelnych na Żytomierszczyźnie. To właśnie za Jego pontyfikatu odrodziło się życie religijne i duszpasterskie, a pierwszym biskupem odnowionej diecezji został Jan Purwiński. Jego posługa była nieoceniona dla katolików z Żytomierza i okolic, a wierni Polacy na Ukrainie pamiętają o tym i czczą jego pamięć.

TRWAŁY ŚLAD W ŻYTOMIERZU

Jednej z ulic w mieście nadano imię św. Jana Pawła II jako wyraz szacunku wobec niego. Inicjatorem pomysłu był Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie, który zawsze podkreśla znaczenie papieża Polaka dla polskiej społeczności. Ponadto obok konkatedry wznosi się pomnik św. Jana Pawła II, który jest miejscem modlitwy i spotkań Polaków.

Dwadzieścia lat po odejściu Jan Paweł II wciąż żyje w sercach rodaków. Jego nauki, słowa i czyny pozostają dla nich drogowskazem, a pamięć o nim jest żywa zarówno w Polsce, jak i wśród Polaków na Ukrainie. W Żytomierzu zawsze będą go wspominać i przekazywać wiedzę o nim kolejnym pokoleniom.

Projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w Konkursie „Polonia i Polacy za Granicą 2024 – Media i Struktury”.

Biurowo ŻOZPU

**Polacy złożyli hołd Wielkiemu Rodakowi – Janowi Pawłowi II. Wdzięczni za jego modlitwę, słowo i obecność – pamiętamy i czcimy jego dziedzictwo /
Поляки вшанували Великого Співвітчизника – святого Івана Павла II. З вдячністю за його молитву, слово і духовну присутність – пам'ятаємо і шануємо його спадщину.**

**Polacy zapalają znicze przy pomniku św. Jana Pawła II – wyraz pamięci, modlitwy i szacunku /
Поляки запалюють лампадки біля пам'ятника святому Івану Павлу II – знак пам'яті, молитви і глибокої поваги**

Starsze pokolenie i młodzież razem w hołdzie dla ofiar zbrodni katyńskiej /
Старше покоління і молодь разом у вшануванні жертв Катинського злочину

PAMIĘĆ SILNIEJSZA NIŻ NAJBARDZIEJ PODSTĘPNE KŁAMSTWO: 85. rocznica zbrodni katyńskiej

12 kwietnia na Polskim Cmentarzu Wojennym w Bykowni pod Kijowem odbyły się uroczystości upamiętniające wydarzenia z 5 marca 1940 roku, które zapisały się jako jedne z najtragiczniejszych kart historii Polski i Europy XX wieku.

Obchody zostały zorganizowane w przeddzień przypadającego na 13 kwietnia Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej. Na Polskim Cmentarzu Wojennym w Bykowni oddano hołd pomordowanym.

Nekropolia w Bykowni jest jednym z dwóch cmentarzy katyńskich znajdujących się na terytorium Ukrainy i jedynym, który mimo wojny

pozostaje dostępny dla rodzin ofiar oraz odwiedzających. Jak zauważył szef ambasady RP w Kijowie Piotr Łukasiewicz, „Bykownia jest miejscem podwójnie szczególnym, ponieważ jest to jedyny w tej chwili bezpieczny, nienarazony na szykany, zarówno wojenne, ale przede wszystkim polityczne, cmentarz”.

Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą w intencji ofiar, celebrowaną przez biskupa diecezji kijowsko-żytomierskiej Witalija Krywickiego. W tle rozbrzmiewały syreny alarmowe ostrzegające przed rosyjskim atakiem powietrznym — brutalne przypomnienie, że zbrodnie przeszłości i zagrożenia teraźniejszości mają wspólne korzenie.

„Pamięć jest silniejsza niż najbardziej podstępne kłamstwo. Jest naszym zobowiązaniem wobec przeszłości i przyszłości” — podkreślił w kazaniu bp Krywicki.

W uroczystościach wzięli udział dyplomaci z Ambasady i Konsulatu RP w Kijowie, reprezentanci ukraińskich władz państwowych i samorządowych, duchowieństwa, wojska, a także liczni przedstawiciele organizacji polskich na Ukrainie: Związku Polaków Ukrainy, Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie, Kongresu Oświaty Polonijnej oraz działacze lokalni.

Konsul Paweł Owad przypomniał, że: „Zbrodnia katyńska przez dziesięciolecia była tuszowana i zakłamywana przez władze sowieckie. Dopiero po 50 latach prawda o winie ZSRS została oficjalnie uznana. Ofiary zbrodni katyńskiej to elita II Rzeczypospolitej, ludzie wykształceni, zaangażowani, stanowiący fundament tożsamości narodu. Zginęli od strzałów w tył głowy, pochowani w masowych, bezimiennych mogiłach: w Katyniu, Miednoje,

Biskup Witalij Krywicki przewodniczy modlitwie za pomordowanych oficerów i inteligencję /
Єпископ Віталій Кривіцький очолює молитву за розстріляних польських офіцерів та інтелігенцію

INFORMACJA

Polski Cmentarz Wojenny w Bykowni, stanowiący część Narodowego Rezerwatu Memorialno-Historycznego „Bykowieńskie Mogiły”, jest miejscem ostatniego spoczynku tysięcy ofiar zbrodni sowieckich. Szacuje się, że spoczywa tu ok. 100-120 tys. osób głównie narodowości ukraińskiej. Tożsamość wielu z nich nie jest znana. Na tablicach pamięci w części ukraińskiej znajduje się ok. 18,5 tys. nazwisk. Na Polskim Cmentarzu Wojennym spośród pochowanych ok. 3,5 tys. obywateli polskich archeolodzy zdołali określić nazwiska zaledwie dziewięciu.

Wiktoria Laskowska

Chargé d'affaires RP w Kijowie Piotr Łukasiewicz składa wieniec w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej / Тимчасово повірений у справах РП в Києві Пйотр Лукасевич покладає вінок від імені польської держави

Delegacja Kongresu Oświaty Polonijnej zapala znicze i składa kwiaty pod krzyżem katyńskim / Делегація Конгресу Освіти Полонійної запалює лампадки та кладе квіти біля катинського хреста

Pamięć, która trwa mimo wojny i prób wymazania prawdy / Пам'ять, яка живе попри війну й спроби стерти правду

Związek Polaków na Ukrainie oddaje hołd ofiarom represji stalinowskich / Спілка поляків України вшановує пам'ять жертв сталінських репресій

Wejście na Polski Cmentarz Wojenny w Bykowni – w ciszy i skupieniu / Вхід на Польський воєнний цвинтар в Биківні – у тиші й зосередженості

Charkowie, Bykowni, Kuropatach, Starobielsku, Ostaszkowie, Kozielsku i wielu innych, nadal nieodkrytych miejscach”.

Uczestnicy obchodów złożyli wieńce i zapalili znicze, oddając hołd tysiącom bezimiennych ofiar zamordowanym jedynie za to, kim byli i jaką wartość stanowili dla swojej ojczyzny.

Wśród obecnych była delegacja Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie oraz Wiktoria Laskowska-Szczur, prezes Kongresu Oświaty Polonijnej, która w wywiadzie dla programu TV „Polacy Żytomierszczyzny” wspominała dramat swojej rodziny. „Moi przodkowie również padli ofiarą represji. Jeden z moich dziadków spoczywa w Żytomierzu, drugi nie wiadomo gdzie: być może w Kijowie, być może w Humaniu. Zginął tylko dlatego, że był dyrektorem polskiej szkoły. To były czasy terroru. Mam nadzieję, że nigdy nie wróci już »ruski mir« na nasze tereny” – powiedziała.

Wzruszające były słowa bp. Witalija Krywickiego, który przyznał, że jego dziadek także został rozstrzelany, najpewniej w jednym z podobnych miejsc. „Nie wiem, gdzie dokładnie leży. Może tu, może gdzieś indziej. Ale wiem, że pamięć jest naszą siłą” – zaznaczył.

Szef ambasady RP w Kijowie podkreślił w swoim wystąpieniu, że Kreml „był źródłem masakr i przemocy 85 lat temu i jest źródłem zagrożenia dla bezpieczeństwa europejskiego, dla Ukrainy w oczywisty sposób, ale również dla Europy Środkowej, dla Polski, dla innych państw”.

W Bykowni w zbiorowych mogiłach spoczywa ok. 3,5 tys. Polaków z ukraińskiej listy katyńskiej, czyli spisu osób więzionych na terenie Ukrainy i rozstrzelanych przez funkcjonariuszy NKWD na podstawie decyzji najwyższych władz ZSRS zawartej w tajnej uchwale Biura Politycznego KC WKP(b) z 5 marca 1940 roku. Ofiarami zbrodni katyńskiej byli oficerowie Wojska Polskiego, policjanci, urzędnicy, lekarze, profesorowie, prawnicy, nauczyciele, inżynierowie, duchowni, literaci, kupcy i działacze społeczni – elita ówczesnej Polski.

85 lat po tej tragedii pamięć o bestialsko pomordowanych nie tylko nie gaśnie, lecz staje się źródłem siły, niezłomności i solidarności polsko-ukraińskiej. Wspominamy nie tylko przeszłość – przypominamy, że prawda, choć brutalnie zakopywana, zawsze zwycięża.

Cześć i chwała ofiarom zbrodni katyńskiej.

Wiktoria Laskowska

Przedstawiciele polskiej społeczności w Żytomierzu uczcili pamięć ofiar zbrodni katyńskiej oraz katastrofy smoleńskiej / Житомир пам'ятає. Представники польської громади в Житомирі вшанували пам'ять жертв Катинського злочину та Смоленської катастрофи

WOJENNY ŻYTOMIERZ UPAMIĘTNIŁ OFIARY ZBRODNI KATYŃSKIEJ I KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ

10 kwietnia przy tablicy pamiątkowej Lecha Kaczyńskiego na ul. Lecha Kaczyńskiego 2 członkowie ŻOZPU oraz przedstawiciele władz lokalnych zapalili znicze, oddając hołd zamordowanym przez NKWD w 1940 roku oraz tragicznie zmarłym w katastrofie pod Smoleńskiem.

Tegoroczne obchody tych wydarzeń miały szczególny charakter z powodu okrągłych rocznic: od katastrofy lotniczej, do której doszło pod Smoleńskiem, minęło 15 lat, od zbrodni dokonanej przez funkcjonariuszy sowieckiej policji politycznej na blisko 22 tys. polskich obywateli – 85.

Osoby, które zginęły w katastrofie smoleńskiej, udawały się na uroczystości rocznicowe do Katynia, gdzie miały uczcić pamięć zamordowanych przez NKWD na mocy decyzji najwyższych władz Związku Sowieckiego z 5 marca 1940 roku. Samolot z oficjalną delegacją na pokładzie rozbił się 10 kwietnia 2010 roku w pobliżu lotniska Smoleńsk-Siewiernyj. Zginęli wszyscy: 89 członków delegacji i 7 – załogi, łącznie 96 osób.

Wśród ofiar byli prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński i jego małżonka Maria, ostatni prezydent Rzeczypospolitej na uchodźstwie Ryszard Kaczorowski, ministrowie, parlamentarzyści, szefowie centralnych urzędów państwowych, dowódcy wszystkich rodzajów sił zbrojnych, duchowni, przedstawiciele organizacji kombatanckich i społecznych.

A jeszcze dwa lata wcześniej w 2008 roku, kiedy Gruzja stała się w obliczu rosyjskiej agresji, Lech Kaczyński ostrzegał przed zagrożeniem dla wolności krajów europejskich. Na wiecu w Tbilisi wypowiedział znamienne słowa: „dziś Gruzja, jutro Ukraina, pojutrze kraje bałtyckie, a później może czas na mój kraj, Polskę”.

Pamięć o Katyniu i Smoleńsku jest naszym wspólnym obowiązkiem. Cześć ich pamięci.

Organizatorem obchodów był Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Maria Piwowska

UNIwersytety TRZECIEGO WIEKU ŚWIĘTUJĄ 50-LECIE

Z okazji jubileuszu ruchu UTW w Polsce 19 maja w Warszawie odbył się IV Wielki Kongres Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli organizacji seniorskich, władz samorządowych i państwowych oraz ekspertów i pasjonatów edukacji osób starszych. Zaproszeni zostali także reprezentanci polonijnych środowisk senioralnych.

Społeczność akademicka seniorów świętowała swój jubileusz w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej. Przybyli nań seniorzy z Polski i z polonijnych UTW: z Ukrainy, Litwy, Łotwy, Białorusi, Czech, Wielkiej Brytanii, Austrii, a nawet z Kazachstanu. Wśród gości honorowych byli przedstawiciele rządu, władz wojewódzkich i miejskich, m.in. marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska, marszałek województwa mazowieckiego Adam Struzik, poseł do PE Michał Szczerba, wiceminister ds. polityki senioralnej Marzena Okła-Drewnowicz, wicepremier i minister obrony narodowej Władysław Kosiniak-Kamysz, zastępczyni prezydenta Warszawy Aldona Machnowska-Góra.

W części oficjalnej po przywitaniu obecnych przez prezes Fundacji Ogólnopolskie Porozumienie UTW Krystynę Lewkowicz i europosła Michała Szczerbę odczytany został list prezydenta Warszawy do zgromadzonych. Goście w swoich wystąpieniach podkreślali znaczącą rolę organizacji senioralnych w życiu społecznym.

Krystyna Lewkowicz przedstawiła w skrócie historię oraz dorobek pięćdziesięciu lat ruchu UTW. Ruch senioralny zapoczątkowany przez prof. Halinę Szwarc przeszedł ogromną drogę rozwoju instytucjonalnego i merytorycznego. Powszechną praktyką stało się wprowadzenie do oferty UTW informatyki, nauki języków obcych, sportu, zdrowia, turystyki, krajoznawstwa i ruchu artystycznego.

W 1975 roku został zainaugurowany pierwszy rok akademicki na pierwszym polskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku (w Wyższej Szkole Gospodarki w Warszawie), który założyła prof. Szwarc. Po nim powstały kolejne. „UTW to alternatywa dla poradni zdrowia psychicznego, a niekiedy substytut rodziny” – zaznaczyła prezes Lewkowicz.

Uroczyste otwarcie IV Wielkiego Kongresu Uniwersytetu Trzeciego Wieku / Уроцисте відкриття IV Великого конгресу Університету третього віку

Dziś według danych ruchu UTW obejmuje on 700 organizacji, zrzeszających ponad 200 tys. członków. Uniwersytety funkcjonują we wszystkich województwach Polski, w miastach i w małych aglomeracjach wiejsko-miejskich.

Podczas uroczystości podkreślono szczególną rolę, osiągnięcia i wpływ Uniwersytetów Trzeciego Wieku na aktywizację seniorów i poprawę jakości ich życia. Osiągnięciami są konferencje naukowe, szkolenia, imprezy sportowe, występy artystyczne przy współpracy ze środowiskami administracji publicznej, którą UTW podejmuje.

Następnie odbyło się ogłoszenie wyników tegorocznego konkursu na nadanie honorowego tytułu „Wielka Osobowość Uniwersytetów Trzeciego Wieku”. Wśród wyróżnionych tym tytułem znalazła się Małgorzata Kidawa-Błońska. Marszałek zauważyła: „Potraficie zmieniać Polskę – niech ta zmiana nie odbywa się bez was”.

Krystyna Lewkowicz omówiła Pakt Na Rzecz Seniorów 2025 – deklarację programowo-strategiczną wyznaczającą kierunki rozwoju UTW i polityki wobec osób starszych – a jego recenzję przedstawił ekspert w dziedzinie polityki społecznej prof. Piotr Błędowski.

„Naszym wspólnym celem jest określenie nowej tożsamości populacji osób starszych w Polsce i nadanie jej odpowiedniego, wysokiego miejsca w środowisku senioralnym, rodzinie i społeczeństwie” – czytamy w preambule dokumentu. Jego przyjęcie przez uczestników Kongresu (przez aklamację) było najważniejszym rezultatem obrad. Pakt został wcześniej przekazany do szerokich konsultacji społecznych i odzwierciedla dążenie seniorów do aktywnego uczestnictwa w procesach społecznych.

Kongres był nie tylko oficjalnym wydarzeniem, ale także miejscem żywej wymiany doświadczeń i integracji jego uczestników. Seniorzy podkreślali znaczenie takich spotkań dla budowania wspólnoty i omawiania aktualnych problemów środowiska. Na zakończenie, w części artystycznej, wystąpiły pełne energii senioralne zespoły taneczne i wokalne, które pokazały, że talent i pasja nie znają wieku.

IV Wielki Kongres UTW w Warszawie stanowił ważny etap w historii ruchu UTW, podkreślając rolę seniorów w społeczeństwie. Przyjęty Pakt otwiera nowe możliwości dla aktywnego udziału osób starszych w kształtowaniu polityki i rozwoju społeczności.

Delegacja seniorów z Ukrainy zadowolona i pełna pozytywnych emocji opuszczała mury Teatru Narodowego. W drodze powrotnej nie

brakowało rozmów, wspomnień i zachwytów nad urokliwą architekturą stolicy, która wiosenną porą prezentowała się wyjątkowo pięknie. Seniorzy mieli świadomość, iż uczestniczyli w wyjątkowym wydarzeniu: nie tylko uroczystości jubileuszowej, ale także w spotkaniu, na którym podsumowano 50-letni dorobek UTW i wspólnie zastanawiano się nad przyszłością Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Głównym organizatorem Kongresu była Fundacja Ogólnopolskie Porozumienie UTW. Honorowy patronat nad wydarzeniem objęli prezes Rady Ministrów Donald Tusk i Parlamentarny Zespół ds. Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Miejsce jubileuszu, Teatr Wielki – Opera Narodowa, jest jednym z najwspanialszych teatrów Europy. Wzniesiony w latach 1825-1833 według projektu Antonia Corazziego, został zniszczony podczas II wojny światowej. Odbudowany z gruzów i rozbudowany, ponownie został otwarty w 1965 roku. Dziś zachwyca swoją architekturą i akustyką, mieści ponad 2 tys. widzów.

Ludmiła Pawłowska

Marszałek Senatu RP Małgorzata Kidawa-Błońska oraz marszałek województwa mazowieckiego Adam Struzik są laureatami konkursu „Wielka Osobowość Uniwersytetów Trzeciego Wieku” (edycji 2025) / Маршалкиня Сенату Республіки Польща Малгожата Кідава-Блоньська та маршалок Мазовецького воєводства Адам Струзік є лауреатами конкурсу «Велика Особистість Університетів Третього Віку» (2025 р.)

Uczestnicy z różnych krajów Europy spotkali się w duchu współpracy, integracji i wymiany doświadczeń / Учасники з різних країн Європи зустрілися в дусі співпраці, інтеграції та обміну досвідом

SENIORALIA W KRAKOWIE: pełne energii, barw i wspólnoty

W dniach 12-14 czerwca Kraków po raz kolejny stał się stolicą radości, doświadczenia i życiowej mądrości, a to za sprawą XII Międzynarodowych Senioraliów, zorganizowanych przez Stowarzyszenie MANKO, Głos Seniora i Międzynarodowy Instytut Rozwoju Społecznego. Wśród tysięcy uczestników z Polski i świata nie zabrakło przedstawicieli polskich seniorów z Ukrainy.

Atmosfera Senioraliów była wręcz fajerwerkowa – barwna, pełna muzyki, tańca, uśmiechów i serdeczności. Od seniorów biła niezwykła energia, która zarażała wszystkich obecnych. To była nie tylko okazja do wspólnego świętowania, ale też do rozmów, wymiany doświadczeń i inspiracji.

W wydarzeniu uczestniczyło aż 7 tys. seniorów ze 125 gmin z całej Polski oraz przedstawiciele Polonii m.in. z Wielkiej Brytanii, Australii, Czech, Austrii, Niemiec, Litwy, USA, Filipin i Ukrainy.

Uroczystego otwarcia dokonali m.in. legendarny rajdowiec Sobiesław Zasada (95 lat) – Honorowy Ambasador Głosu Seniora, charyzmatyczna DJ Wika, minister ds. polityki senioralnej Marzena Okła-Drewnowicz, marszałek województwa małopolskiego Łukasz Smółka, prezydent Krakowa Aleksander Miszański oraz wielu innych gości i przedstawicieli samorządów zaangażowanych w politykę senioralną.

W wydarzeniu z dumą wzięła udział Wiktoria Laskowska, prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie oraz prezes Kongresu Oświaty Polonijnej. Obecność delegacji z Ukrainy była wyrazem solidarności, aktywności i zaangażowania Polaków na wschodzie w międzynarodowe inicjatywy promujące dobro seniorów i współpracę międzypokoleniową.

Podczas oficjalnej części uroczystości Wiktoria Laskowska została uhonorowana podziękowaniem za wieloletnią współpracę z organizacją Głos Seniora i Stowarzyszeniem MANKO, które

w imieniu organizatorów wręczył prezes Stowarzyszenia, Międzynarodowego Instytutu Rozwoju Społecznego i redaktor naczelny „Głosu Seniora” Łukasz Salwarowski.

Wiktoria Laskowska ze swej strony w ciepłych słowach podziękowała w imieniu całej polskiej społeczności na Ukrainie zarówno za współpracę, jak i za stałą pomoc, życzliwość oraz solidarność, którą Polska nieustannie okazuje swemu sąsiadowi.

„Dziękuję wszystkim ludziom dobrej woli, którzy niosą wsparcie. Dziękuję narodowi polskiemu za serce, które bije razem z Ukrainą. Dziękuję Łukaszowi Salwarowskiemu i członkom Stowarzyszenia, którzy w wielu miejscach z empatią wspierają cierpiących. Wierzę, że to, co tworzycie, jest właśnie z takiego źródła. Wszystkim seniorom – za ich ofiarność, zaangażowanie i otwarte serce – składam serdeczne Bóg zapłać!” – powiedziała poruszona.

Nie zabrakło także części artystycznej, m.in. tanecznego koro-wodu ulicami Krakowa, Międzypokoleniowej Dyskoteki z DJ Wiką – najstarszą didżejką w Europie, i pokazów mody oraz stoisk informacyjnych, badań profilaktycznych i spotkań z ekspertami. Wszystko to pokazuje, że seniorzy to nie tylko przeszłość. To teraźniejszość i przyszłość naszych społeczności. To osoby, którym nie brakuje aktywności, otwartości i siły ducha.

Uczestnicy Senioraliów rozjechali się do domów, mając nadzieję spotkać się za rok.

Uroczyste otwarcie XII Międzynarodowych Senioraliów w Krakowie. Organizatorzy i goście z radością rozpoczęli pełen energii i inspiracji festiwal dla seniorów / Урочисте відкриття XII Міжнародної Сеньйоралії у Кракові. Організатори та запрошені гості із задоволенням розпочали сповнений енергії та натхнення фестиваль для людей похилого віку

Minister ds. polityki senioralnej Marzena Okła-Drewnowicz w rozmowie z prezes Kongresu Oświaty Polonijnej Wiktorią Laskowską / Мажена Окла-Дреwnович, міністр політики у справах людей похилого віку, розмовляє з Вікторією Ляковською, головою Конгресу Освіти Полонійної

Wiktoria Laskowska została wyróżniona przez organizatorów za wkład w rozwój współpracy międzynarodowej seniorów / Вікторія Ласковська була відзначена організаторами за її внесок у розвиток міжнародної співпраці сеньйорів

Uczestnicy festiwalu dla seniorów / Учасники фестивалю для літніх людей

**Wspólnota w kolorach nadziei. Uczestnicy, goście i wolontariusze – razem, w duchu jedności, solidarności i różnorodności /
Спільнота в кольорах надії. Учасники, гості та волонтери заходу – разом, у дусі єдності, солідарності та різноманіття**

RÓŻNORODNOŚĆ JAKO SIŁA UKRAINY: „Każdy ma swój głos, lecz serce mamy jedno”

21 maja po raz pierwszy na szczeblu ogólnokrajowym obchodzono Dzień Zgody Międzyetnicznej i Różnorodności Kulturowej. Święto zostało ustanowione dekretem prezydenta w grudniu zeszłego roku jako wyraz docenienia wszystkich narodowości współtworzących społeczną i kulturową mozaikę kraju.

Wiktorija Laskowska odznaczona przez prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełeńskiego. Nagrodę wręczył Wiktor Jeleński, szef Służby ds. Polityki Etnicznej i Wolności Sumienia / Вікторія Ласковська нагороджена Президентом України Володимиром Зеленьським. Нагороду вручив Віктор Єленський, голова Служби з етнополітики та свободи совісті

Uroczystości z okazji Dnia Zgody Międzyetnicznej i Różnorodności Kulturowej odbywały się we wszystkich zakątkach Ukrainy. Centralnym punktem obchodów było zorganizowane w Kijowie Forum Mniejszości Narodowych i Ludów Rdzennych Ukrainy, które zgromadziło ponad 300 osób: przedstawiceli mniejszości narodowych, władz państwowych, dyplomatów, partnerów międzynarodowych i działaczy społecznych. Polską społeczność reprezentowali członkowie Związku Polaków Ukrainy i Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie.

Uczestnicy wydarzenia podkreślali znaczenie dialogu międzykulturowego oraz poszanowania tożsamości i tradycji wszystkich wspólnot narodowych, które nazywają Ukrainę swoim domem. Wskazywano, że różnorodność nie jest tylko wartością kulturową, ale także strategicznym zasobem, a państwo powinno tworzyć trwałe mechanizmy ochrony praw mniejszości zgodnie z międzynarodowymi standardami.

Ołeksandr Kornijenko, pierwszy wiceprzewodniczący Rady Najwyższej Ukrainy, zaznaczył: „Po raz pierwszy obchodząc ten dzień, oddajemy hołd unikalnemu wkładowi każdej wspólnoty w ukraińskie dziedzictwo. Wróg próbował nas podzielić, ale przegrał. I przegra ponownie. Naszą siłą jest jedność – każdy ma swój głos, ale serce mamy jedno. Jedność w różnorodności to nie hasło, to zasada, która łączy nas z Europą i prowadzi ku wspólnemu sukcesowi”.

Ołeh Nemczinow, minister Gabinetu Ministrów Ukrainy, przypomniał, że w szeregach obrońców kraju nie ma podziału na narody czy religie. Wiktor Jeleński, przewodniczący Państwowej Służby Ukrainy ds. Polityki Etnicznej i Wolności Sumienia, zauważył, że każdy naród wnosi coś niepowtarzalnego do wspólnego dziedzictwa i nie ma narodów „małych”.

Olha Herasymuk, przewodnicząca Krajowej Rady ds. Telewizji i Radiofonii, zaapelowała o solidarność z dziennikarzami i przedstawicielami narodów, którzy trafili do więzień za głoszenie prawdy o Ukrainie i jej oporze wobec zła. Mykoła Toczycki, minister kultury i komunikacji strategicznej, mówił o ogromnej roli kultur mniejszości narodowych w rozwoju Ukrainy. Podkreślił, że wiele ukraińskich pieśni i tradycji ma wspólne korzenie z kulturami innych etnosów.

Kulminacją wydarzenia było uroczyste założenie Ogrodu Zgody Międzyetnicznej w Narodowym

Ogrodzie Botanicznym im. M.M. Gryszki. Przedstawiciele różnych narodowości wspólnie posadzili pierwsze drzewa (w przypadku Polaków była to lipa) jako żywy symbol jedności, pokoju i współistnienia kultur. Wjazdu do ogrodu strzegą dwie topole – symbol gościnności Ukrainy.

Jak zauważył Wiktor Jeleński: „Ten ogród będzie się rozrastał, a korzenie drzew różnych narodów spłotą się w ukraińskiej ziemi na znak naszej jedności i wspólnego celu: sprawiedliwego, trwałego i zwycięskiego pokoju”.

Szczególnym momentem obchodów było uhonorowanie przedstawicielek polskiej mniejszości narodowej – niezwykłych kobiet, które z oddaniem i sercem niosły pomoc tam, gdzie była najbardziej potrzebna. Za swoją niezłomną działalność wolontariacką wspierającą Siły Zbrojne Ukrainy polskie działaczki: Wiktoria Laskowska-Szczur z Żytomierza, Alina Cirkowa z Iwano-Frankiwska, Helena Nowak z Browarów i Eugenia Fedczyszyna z Odessy zostały uhonorowane nagrodą Prezydenta Ukrainy.

Odbierając wyróżnienie, Wiktoria Laskowska zaznaczyła: „Ta nagroda jest dla mnie niezwykle ważna, ale przede wszystkim ma symboliczne znaczenie dla całej polskiej wspólnoty na Ukrainie. Polska bardzo wiele zrobiła dla Ukrainy – to wsparcie trwa od początku wojny i jest ogromne. To wyróżnienie nie jest tylko moim osobistym zaszczytem, ale hołdem dla wszystkich, którzy wspierali i nadal wspierają Ukrainę w tych trudnych czasach. To wspólnota polska i ukraińska razem działają na rzecz naszego wspólnego domu”.

Nagroda Prezydenta Ukrainy jest nie tylko wyróżnieniem. To wyraz uznania dla odwagi, siły i bezinteresowności, z jaką przedstawicielki polskiej mniejszości narodowej na Ukrainie włączają się w obronę wspólnego domu. To także dowód, że patriotyzm nie zna granic, a jedność, solidarność i empatia są fundamentem wspólnej przyszłości Ukrainy.

Wiktoria Zagórska-Antoniuk

Polska mniejszość narodowa była licznie reprezentowana podczas uroczystości / Польська національна меншина широко представлена на урочистостях

Drzewo przyjaźni i pamięci. Polska społeczność posadziła swoje drzewo lipę – znak obecności, współpracy i wspólnej przyszłości / Дерево дружби та пам'яті. Польська громада посадила своє дерево – лину – знак присутності, співпраці та спільного майбутнього

Podczas festiwalu polski akcentem był zespół Polanie znad Dniepru zaprezentował krakowiaka – tradycyjny polski taniec / Під час фестивалю «Польський акцент» ансамбль «Поляни з-над Дніпра» представив краков'як – традиційний польський танець

Żywiołowy hopak wyraził moc tradycji, tożsamości i narodowej dumy / Запальний гопак передав енергію традицій, ідентичності та національної гордості

**Zakończenie roku szkolnego – chwile radości i dumy z osiągnięć w nauce języka polskiego! /
Завершення навчального року – миті радості й гордості за досягнення у вивченні польської мови!**

ŻEGNAJ, SZKOŁO! NIECH ŻYJĄ WAKACJE!

Uroczyste zakończenie roku szkolnego w Polskiej Szkole Sobotnio-Niedzielnej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Żytomierzu mimo wojny odbyło się bez zakłóceń. Najlepsi uczniowie zostali wyróżnieni, były występy artystyczne i słodki poczęstunek.

**Dyplomy i gratulacje – zasłużone wyróżnienia dla młodzieży szkolnej /
Дипломи й вітання – заслужені відзнаки для шкільної молоді**

Zakończenie roku szkolnego to zawsze wyjątkowy moment — pełen wzruszeń, wdzięczności i nadziei. To czas podsumowań, refleksji i radości z osiągnięć. Mimo że trudna codzienność wojny nie daje o sobie zapomnieć, uczniowie, rodzice, nauczyciele i goście polskiej szkoły działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków spotkali się, by wspólnie świętować zakończenie kolejnego roku nauki.

Ten czerwcowy, ciepły, pełen uśmiechów i wzruszeń wieczór z wdziękiem i zaangażowaniem poprowadziła prof. Wiktoria Zagórska-Antoniuk, członek Zarządu ŻOZPU.

W imieniu organizatorów głos zabrała prezes Kongresu Oświaty Polonijnej i Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur. W serdecznych słowach podziękowała uczniom, nauczycielom i rodzicom za wspólną pracę i wytrwałość mimo trudnych realiów wojennych. Złożyła również wszystkim wakacyjne życzenia oraz wyrazy wsparcia i uznania dla całej społeczności szkolnej.

W szczególnie sposób doceniono sukcesy uczniów. Mimo przeciwności losu młodzież aktywnie uczestniczyła w olimpiadach języka polskiego – ogólnokrajowych i międzynarodowej

w Warszawie, w konkursach i wydarzeniach edukacyjnych, zdobywając liczne dyplomy, wyróżnienia i nagrody. Wiktoria Zagórska-Antoniuk i dyrektorka szkoły Swietłana Karpluk wręczyły wyróżniającym się uczniom certyfikaty znajomości języka polskiego i pamiątkowe medale, dyplomy i nagrody jako wyraz wdzięczności za ich zaangażowanie i aktywność w całym roku szkolnym.

Kulminacją uroczystości były występy artystyczne. Marina Szewczuk zachwyciła publiczność interpretacją utworu Fryderyka Chopina, a Złota Kalużna oczarowała gości pięknym, muzycznym wykonaniem piosenek. Zofia Wojnalowicz wystąpiła z muzycznym pozdrowieniem, a Liza Daniluk poruszyła słuchaczy emocjonalną recytacją polskiej poezji.

Na zakończenie wieczoru wszystkich obecnych zaproszono na słodki poczęstunek – wspólny stół stał się przestrzenią do rozmów, wspomnień i dzielenia się planami na lato. Wielu uczniów już niebawem wyjedzie na kolonie i obozy polonijne, gdzie będą nie tylko odpoczywać, ale także rozwijać swoje pasje, pielęgnować tożsamość i zawierać nowe przyjaźnie.

Choć żegnamy szkołę, nie żegnamy wspólnoty. W sercach mamy nadzieję, że po wakacjach znów się spotkamy, gotowi do dalszego odkrywania piękna polskiego języka, historii i kultury, nawet w cieniu wojennej rzeczywistości.

Projekt dofinansowany przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego ze środków budżetu państwa polskiego.

Tetiana Petrowska

**Nie obyło się bez poczęstunku i smakołyków –
słodkie zakończenie roku szkolnego! /
Не обійшлося без частування та
смаколиків – солодке завершення
навчального року!**

HISTORIA NARODOWEGO SZTANDARU NAD ŻYTOMIERZEM

Historyczny moment podniesienia niebiesko-żółtej flagi na ratuszu w Żytomierzu / Історичний момент — підняття синьо-жовтого прапора над міською радою Житомира

35 lat temu nad miejskim ratuszem została podniesiona niebiesko-żółta flaga. Miasto było pierwszym po wschodniej stronie Zbrucza, w którym używanie symboli ukraińskich zostało zalegalizowane decyzją rady miejskiej. W tym czasie Ukraina jako suwerenne państwo nie istniała. Do ogłoszenia jej niepodległości pozostał rok, dwa miesiące i jedenaście dni.

Symboliczny gest jedności i aspiracji ku niepodległości / Символічний жест єдності та прагнення до незалежності

13 czerwca 1990 roku to data, która zapisała się złotymi zgłoskami w dziejach Żytomierza. Tego dnia nad ratuszem po raz pierwszy zawisł niebiesko-żółty sztandar – symbol suwerenności i narodowego odrodzenia. Żytomierz został czwartym obwodowym miastem Ukrainy, które oficjalnie podjęło ten krok, i śmiałym pionierem „po tej stronie Zbrucza” – w sercu środkowej Ukrainy – działając wbrew naciskom wciąż istniejącej maszyny partyjno-państwowej.

Wcześniej, w marcu i kwietniu 1990 roku, narodowy sztandar zawisł już w kilku miastach zachodniej Ukrainy: w Tarnopolu (23 marca), we Lwowie (3 kwietnia), w Iwano-Frankiwsku (15 kwietnia), Stryju (14 marca) i Drohobyczu (2 kwietnia). Tam klimat odrodzenia narodowego był szczególnie silny. Jednak Żytomierz dokonał tego w znacznie trudniejszych warunkach — w strefie wpływów Moskwy i centralnej władzy sowieckiej.

Jak wspominał mer Żytomierza w latach 1990-1992 Witalij Mielnyczuk: „Kiedy to wydarzenie miało miejsce w Żytomierzu, ukraińskie flagi już powiewały nad ratuszami trzech obwodowych ośrodków Ukrainy, ale tylko w Galicji (...) Ale co innego Galicja z potężnym zrywem narodowym tamtych czasów, a co innego Żytomierz...”.

„Żytomierska wiosna” rozpoczęła się w 1989 roku – na fali walk przed pierwszymi częściowo demokratycznymi wyborami w ZSRS w marcu 1990 roku i w atmosferze pierestrojki. Odbwały wiece na placach miasta, w przedsiębiorstwach i instytucjach toczyły się dyskusje, mieszkańcy wychodzili na ulice z niebiesko-żółtymi wstęgami i flagami, podejmując ryzyko zawodowe i osobiste, by zmanifestować swoją wolę zmian – taka była atmosfera tamtych czasów.

Ukraińska flaga po raz pierwszy została podniesiona jesienią 1989 roku przez Walerija Kołosowskiego. Miało to miejsce na wzgórzach

za rzeką Teterew, w ówczesnym żytomierskim „Hyde Parku”, gdzie co tydzień zbierali się aktywiści klubu „Za pierestrojkę!”, Frontu Obywatelskiego, Ukraińskiego Społeczeństwa Obywatelskiego i Ruchu Ludowego. Sztandar był zrywany niemal co noc, ale już o świcie powracał — dzięki determinacji obywateli.

Żytomierska Rada Miejska, mimo presji, podjęła uchwałę o zalegalizowaniu narodowej symboliki. W skład rady wchodził m.in. Anatolij Krysjuk, Tamara Jaremczuk, Anatolij Szewczuk i Witalij Mielnyczuk – osoby, które realnie wybrały Ukrainę przed jej formalnym odrodzeniem w 1991 roku. Flagę podnieśli radni miejscy Oleg Chamajdiuk, Mychajło Dwernyk, Mychajło Sydorżewski, Anatolij Szewczuk, radni obwodowi Światosław Wasylczuk, Wiczesław Dichtijewski, a także Ołeksandr Wetoszkina, Wołodymyr Krawczuk, Andrij Melniczuk i Iwan Ławrynienko.

Żytomierz, założony około 884 roku był jednym z najstarszych grodów Rusi Kijowskiej; prawa miejskie nadano mu w 1444 roku. W XIX wieku stał się ośrodkiem polskiej i żydowskiej kultury – z seminarium duchownym, kolegium jezuickim i rozwiniętą społecznością żydowską. Obecnie jest ważnym centrum administracyjnym, kulturalnym i edukacyjnym regionu, liczącym ok. 270 tys. mieszkańców. Zamieszkuje w nim największe skupisko polskiej mniejszości narodowej na Ukrainie.

W Żytomierzu działa jedyne w kraju Narodowe Muzeum Kosmonautyki im. Siergieja Korolowa, a także liczne instytucje kultury, takie jak filharmonia, teatry, planetarium i uniwersytet, prężnie działa Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Dzisiaj, w 35. rocznicę wydarzeń z czerwca 1990 roku, warto przypomnieć tamte chwile. Dziękujemy każdemu, kto nie złamał się pod presją i dzięki komu Żytomierz stał się symbolem odwagi i dążenia do wolności.

www.zozpu.org

Wiec podczas „Żytomierskiej wiosny” w centrum miasta / Мітинг під час «Житомирської весни» в центрі міста

Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielnna

im. I.J. Paderewskiego

ГО «ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСНА СПІЛКА ПОЛЯКІВ УКРАЇНИ»

Запрошує дітей, молодь та дорослих на навчання польської мови:

- Польська суботньо-недільна школа з кваліфікованими педагогами (польська мова, література, історія);
- підготовка до вступу у ВНЗ та співбесіди на Карту поляка);
- всі необхідні навчальні матеріали;
- сертифікація рівня знань після завершення курсу;
- цікаві культурно-освітні проекти та програми;
- відпочинок у таборах Польщі, України та інших країн;
- набір до Польського дитячого ансамблю „Дзвонечки”;
- набір до Театру ляльок МодернПол;

ŻYTOMIERSKI OBWODOWY ZWIĄZEK POLAKÓW NA UKRAINIE

Zapraszamy dzieci, młodzież i dorosłych

do nauki języka polskiego:

- Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielnna im. I.J. Paderewskiego z profesjonalnymi lektorami (język polski, literatura, historia);
- przygotowanie do podjęcia studiów i rozmowy kwalifikacyjnej na Kartę Polaka/ pobyt w RP/ obywatelstwo;
- wszystkie niezbędne materiały szkoleniowe;
- poświadczenie poziomu wiedzy po zaliczonym kursie;
- ciekawe projekty i programy kulturalne i edukacyjne;
- wypoczynek na obozach w Polsce, Ukrainie i innych krajach;
- rekrutacja do Polskiego Dziecięcego Zespołu „Dzwoneczki”;
- zapis do Teatru Lalek ModernPol.

За детальною інформацією та для запису звертайтеся:

- м. Житомир, вул. Театральна 17/20, каб. 111
- тел. +38 971998308
- E-mail: zpuzytomierz@gmail.com
- www.zozpu.org

W celu uzyskania szczegółowych informacji i rejestracji prosimy o kontakt:

- Żytomierz, ulica Teatralna 17/20, lokal. 111;
- Tel. +38 971998308
- E-mail: zpuzytomierz@gmail.com
- www.zozpu.org

POLACY – RODAKOM

Zachowując pamięć wielu pokoleń, wspieramy walczących o naszą i waszą wolność oraz niesiemy pomoc ofiarom wojny na Ukrainie.
Przełącz wpłatę na pomoc humanitarną/medyczną, oraz na jej dostarczenie/przewóz potrzebującym. Wdzięczni z góry za każde wsparcie!

Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie na rzecz Polaków z Ukrainy
PKO Bank Polski **SA 02 1020 2368 0000 2602 0650 4080** (PLN, EURO)

Отримувач коштів:

ГО «Житомирська обласна Спілка поляків України» ЄДРПОУ 34394597
р/р **UA65325365000002600201484654**
в ЦФ ПАТ «Кредобанк»